

MODELOWY PROGRAM NAUCZANIA

dla kwalifikacyjnego kursu
zawodowego

w zakresie kwalifikacji

**A.68. Obsługa klienta
w jednostkach administracji**

wyodrębnionej w zawodzie

334306 technik administracji

Kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych

Program o strukturze modułowej

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Publikacja powstała w ramach projektu pn. „Kwalifikacyjne kursy zawodowe dla obszaru administracyjno-usługowego” realizowanego przez Międzynarodową Wyższą Szkołę Logistyki i Transportu we Wrocławiu w ramach „Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020”.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Publikacja jest dystrybuowana bezpłatnie.

Program opracowali:

Małgorzata Borkowska

Tomasz Wiciak

Recenzenci:

Jacek Urbański

Maria Chełminiak

Spis treści

1. Nazwa formy kształcenia	4
2. Czas trwania kursu, liczba godzin kształcenia i sposób jego realizacji	4
3. Wymagania wstępne dla uczestników	8
4. Cele kształcenia i sposoby ich osiągnięcia, z uwzględnieniem możliwości indywidualizacji pracy słuchaczy KKZ lub uczestników kształcenia w innych formach pozaszkolnych, w zależności od ich potrzeb i możliwości.....	10
5. Plan nauczania określający nazwę zajęć oraz ich wymiar dla formy stacjonarnej i zaocznej	13
6. Treści nauczania, opis efektów kształcenia, wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych, sposób i forma zaliczenia w zakresie poszczególnych modułów/kursów umiejętności zawodowych	13
334306.M1: Organizacja, prowadzenie i zarządzanie działalnością gospodarczą.....	13
334306.M2: Organizacja i realizowanie prac biurowych	21
334306.M3: Przygotowywanie dokumentów na podstawie przepisów prawa pracy i prawa cywilnego	29
334306.M4: Prowadzenie postępowania administracyjnego.....	37
334306.M5: Sporządzanie analiz i sprawozdań dotyczących finansów publicznych.....	43
334306.M6: Praktyka zawodowa.....	46
7. Sposób i forma zaliczenia kwalifikacyjnego kursu zawodowego A.68 Obsługa klienta w jednostkach administracji	48
8. Załączniki	49
Obudowa zajęć prowadzonych on-line - przykład	49
Podstawa programowa kwalifikacyjnego kursu zawodowego A.68 Obsługa klienta w jednostkach administracji właściwa dla kształcenia w zawodzie 334306 technik administracji.	56

1. Nazwa formy kształcenia

Kwalifikacyjny kursu zawodowy w zakresie kwalifikacji A.68. Obsługa klienta w jednostkach administracji wyodrębnionej z zawodu 334306 technik administracji.

2. Czas trwania kursu, liczba godzin kształcenia i sposób jego realizacji

Czas trwania kursu

Kwalifikacyjny kurs zawodowy A.68 Obsługa klienta w jednostkach administracji może rozpocząć się wówczas, gdy zostanie zrekrutowana grupa osób spełniających wymogi i kryteria przewidziane przepisami prawa. Należy zwrócić uwagę, przy rozplanowywaniu godzin, aby termin ukończenia kursu był zharmonizowany z terminem przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną.

Minimalna liczba godzin

Minimalna liczba godzin na kształcenie w ramach efektów wspólnych dla wszystkich zawodów i wspólnych dla zawodów w ramach obszaru administracyjno-usługowego wynosi 280 godzin, a na kształcenie zawodowe w ramach kwalifikacji A.68 wynosi 910 godzin.

Praktyka zawodowa realizowana w podmiocie, zapewniającym rzeczywiste warunki pracy właściwe dla nauczanej kwalifikacji u pracodawcy w wymiarze 8 tygodni (320 godzin).

Efekty kształcenia wspólne/efekty kształcenia w ramach kwalifikacji	Kształcenie w formie stacjonarnej			Kształcenie w formie zaocznej (65%)		
	Minimalna liczba godzin wynikająca z podstawy programowej	Maksymalna	Minimalna	Minimalna liczba godzin wynikająca z podstawy programowej	Maksymalna	Minimalna
		liczba godzin			liczba godzin	
		zajęcia prowadzone stacjonarnie	wykorzystanie metod i technik kształcenia na odległość		zajęcia prowadzone jako kształcenie w systemie zaocznym	wykorzystanie metod i technik kształcenia na odległość
Efekty kształcenia wspólne dla zawodu w ramach obszaru kształcenia stanowiące podbudowę do kształcenia w grupie zawodów z uwzględnieniem BHP, PDG, JOZ, KPS, OMZ	280	210	70	182	136	46
A.68 Obsługa klienta w jednostkach administracji	910	683	227	592	385	207
Praktyka zawodowa	320	320	-	320	320	-
RAZEM	1510	1213	297	1094	844	253

Sposób realizacji

Kwalifikacyjny Kurs Zawodowy można realizować w formie stacjonarnej lub zaocznej. Kształcenie prowadzone w formie stacjonarnej odbywa się, co najmniej przez trzy dni w tygodniu.

Kształcenie w formie zaocznej odbywa się, co najmniej raz na dwa tygodnie przez dwa dni.

Realizując program nauczania, zarówno w formie stacjonarnej, jak i zaocznej, założono realizację minimum 25 % godzin przewidzianych na kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (zajęcia praktyczne nie mogą być realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość). Przed rozpoczęciem kwalifikacyjnego kursu zawodowego należy zorganizować szkolenie dla uczestników zajęć, po ukończeniu, którego powinni oni posiadać wiedzę i umiejętności, pozwalające na samodzielne korzystanie z platformy edukacyjnej.

Liczba słuchaczy uczestniczących w kwalifikacyjnym kursie zawodowym powinna wynosić minimum 20 osób.

Zgodnie z § 6 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11.01.2012 roku, w prawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 622), podmioty prowadzące kwalifikacyjne kursy zawodowe mają obowiązek zgłoszenia tego faktu do Komisji, w terminie 14 dni od rozpoczęcia kształcenia na kursie. Ponadto zgodnie z § 2 przywołanego rozporządzenia, podmiot prowadzący kwalifikacyjny kurs zawodowy, u którego po raz pierwszy ma być przeprowadzony „nowy” egzamin zawodowy, jest zobowiązany nie później niż do dnia 30 września roku szkolnego, w którym ma być przeprowadzony egzamin, zgłosić do Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej miejsce jego przeprowadzenia wraz z wnioskiem o udzielenie upoważnienia do jego przeprowadzenia.

W programie nauczania kwalifikacyjnego kursu zawodowego A.68. Obsługa klienta w jednostkach administracji zostało wydzielonych 6 modułów; 5 z nich może stanowić samodzielne programy nauczania dla kursów umiejętności zawodowych realizowanych niezależnie od siebie. Moduł 6 dotyczący praktyki zawodowej.

Dwa moduły (oddzielne kursy umiejętności zawodowych) obejmują efekty kształcenia wspólne dla wszystkich zawodów (BHP, JOZ, KPS, OMZ, PDG) oraz efekty kształcenia stanowiące podbudowę do kształcenia w grupie zawodów z obszaru administracyjno-usługowego PKZ (A.m).

Pozostałe moduły związane są z realizacją efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji A.68. Obsługa klienta w jednostkach administracji.

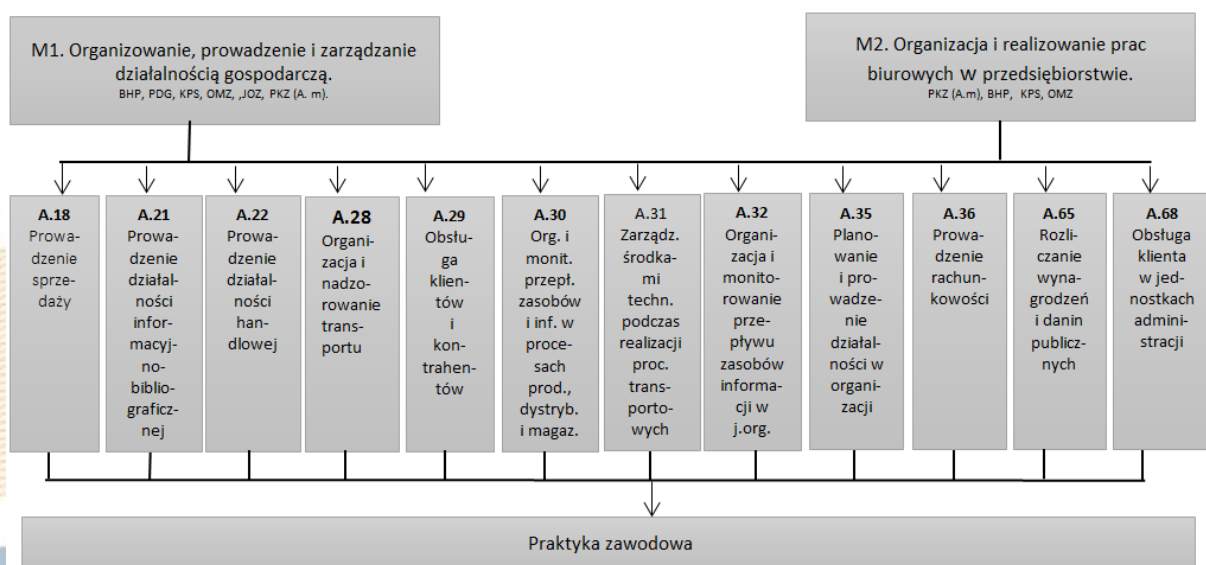
W ramach kursu należy odbyć praktykę zawodową w podmiocie, zapewniającym rzeczywiste warunki pracy właściwe dla nauczanej kwalifikacji (urzędy administracji publicznej rządowej i samorządowej oraz podmioty, stanowiące potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów), w wymiarze 8 tygodni (320 godzin).

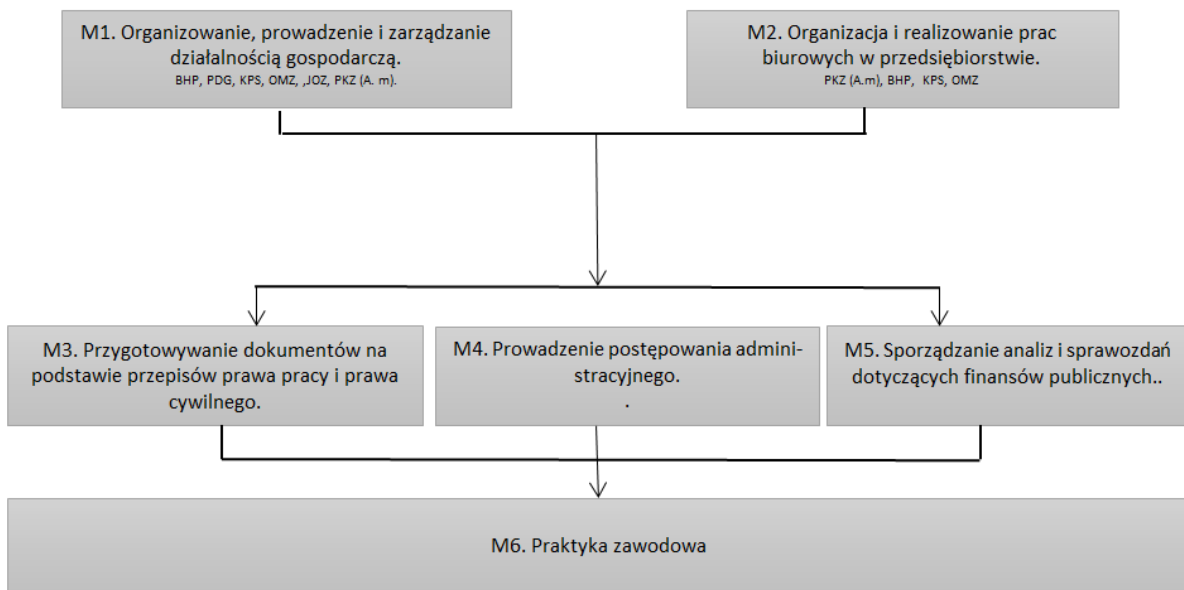
Wykaz modułów (kursów umiejętności zawodowych) realizowanych w ramach kursu kwalifikacji zawodowych

Moduł/kurs	Efekty kształcenia z podstawy programowej	Nazwa modułu (kursu umiejętności zawodowych)
M1	Efekty kształcenia wspólne dla zawodów oraz wspólne dla zawodów w ramach obszaru administracyjno-usługowego.	Organizacja, prowadzenie i zarządzanie działalnością gospodarczą.
M2		Organizacja i realizowanie prac biurowych w przedsiębiorstwie.
M3	Efekty kształcenia właściwe dla kwalifikacji A.68.	Przygotowywanie dokumentów na podstawie przepisów prawa pracy i prawa cywilnego.
M4		Prowadzenie postępowania administracyjnego.
M5		Sporządzanie analiz i sprawozdań dotyczących finansów publicznych.
M6	Efekty kształcenia właściwe dla kwalifikacji A.68.	Praktyka zawodowa.

Koncepcja grupowania efektów kształcenia w moduły, stanowiące jednocześnie kursy umiejętności zawodowych, może być wykorzystana na potrzeby kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych. Zaprezentowana koncepcja nie może być w obecnym stanie prawa realizowana w szkołach.

Mapa powiązań kształcenia wspólnego dla zawodów z obszaru administracyjno-usługowego z kwalifikacjami wyodrębnionymi w obszarze kwalifikacji A. 68.

3. Wymagania wstępne dla uczestników

Kwalifikacyjny kurs zawodowy jest pozaszkolną formą kształcenia ustawicznego, adresowaną do osób dorosłych, które ukończyły 18 lat, zainteresowanych uzyskiwaniem i uzupełnianiem wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych.

Osoba podejmująca kształcenie na kwalifikacyjnym kursie zawodowym, posiadająca:

- dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub inny równorzędny,
- świadectwo uzyskania tytułu zawodowego, dyplom uzyskania tytułu mistrza, lub inny równorzędny,
- świadectwo ukończenia szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe,
- świadectwo ukończenia liceum profilowanego,
- świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie,
- zaświadczenie o ukończeniu kwalifikacyjnego kursu zawodowego
- zaświadczenie o ukończeniu kursu umiejętności zawodowych;

– jest zwalniana na swój wniosek złożony podmiotowi prowadzącemu kwalifikacyjny kurs zawodowy, z zajęć dotyczących odpowiednio treści kształcenia lub efektów kształcenia, zrealizowanych w dotychczasowym procesie kształcenia, o ile sposób organizacji kształcenia na kwalifikacyjnym kursie zawodowym umożliwia takie zwolnienie.

Ponadto zgodnie z § 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 lipca 2012 r. w sprawie przypadków, w jakich do publicznej lub niepublicznej szkoły dla dorosłych można przyjąć osobę, która ukończyła 16 albo 15 lat, oraz przypadków, w jakich osoba, która ukończyła gimnazjum, może spełniać obowiązek nauki przez uczęszczanie na kwalifikacyjny kurs zawodowy:

- osoba, która ukończyła gimnazjum oraz ma opóźnienie w cyklu kształcenia, związane z sytuacją życiową lub zdrowotną uniemożliwiającą lub znacznie utrudniającą podjęcie lub kontynuowanie nauki w szkole ponadgimnazjalnej dla młodzieży, albo uniemożliwiającą lub znacznie utrudniającą realizowanie, zgodnie z przepisami w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania, przygotowania zawodowego u pracodawcy lub przebywa w zakładzie karnym, areszcie śledczym, zakładzie poprawczym lub schronisku dla nieletnich – może także realizować obowiązek nauki przez uczęszczanie na kwalifikacyjny kurs zawodowy.

Śluchacz przed rozpoczęciem kursu musi przedłożyć zaświadczenie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do kształcenia w zawodzie technik administracji.

Wymagania wstępne:

- a) wymagania dotyczące umiejętności - podstawowa obsługa komputera,
- b) wymagania sprzętowe (zestaw komputerowy z dostępem do Internetu, głośniki)
- c) wymagania dotyczące oprogramowania (system operacyjny Windows XP lub nowszy; pakiet MS Office lub równorzędne, dostęp do Internetu, przeglądarka internetowa np. Chrome).

Powiązanie kwalifikacji z zawodem

Wykaz kwalifikacji oraz ich powiązania z zawodami

Oznaczenie kwalifikacji	Nazwa kwalifikacji	Nazwa zawodu, w którym wyodrębniono kwalifikację
A.68.	Obsługa klienta w jednostkach administracji	Technik administracji 334306
A.35.	Planowanie i prowadzenie działalności w organizacji	Technik ekonomista 331403
A.36.	Prowadzenie rachunkowości	Technik rachunkowości 431103
A.65	Rozliczanie wynagrodzeń i danin publicznych	Technik rachunkowości 431103
A.32	Organizacja i monitorowanie przepływu zasobów informacji w jednostkach organizacyjnych	Technik logistyk 333107
A.22	Prowadzenie działalności handlowej	Technik handlowiec 522305
A.29	Obsługa klientów i kontrahentów	Technik spedytor 333108
A.18	Prowadzenie sprzedaży	Technik księgarstwa 522306

Warunkiem uzyskania dyplomu, potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie technik administracji, wymagane jest potwierdzenie uzyskania kwalifikacji A.68. oraz posiadanie wykształcenia średniego.

4.4. Cele kształcenia i sposoby ich osiągnięcia, z uwzględnieniem możliwości indywidualizacji pracy słuchaczy KKZ lub uczestników kształcenia w innych formach pozaszkolnych, w zależności od ich potrzeb i możliwości

Cele kształcenia i sposoby ich osiągnięcia, z uwzględnieniem możliwości indywidualizacji pracy uczestników KKZ lub uczestników kształcenia w innych formach pozaszkolnych, w zależności od potrzeb.

Celem kształcenia zawodowego jest przygotowanie uczących się do życia w warunkach współczesnego świata, wykonywania pracy zawodowej i aktywnego funkcjonowania na zmieniającym się rynku pracy.

Zadania szkoły i innych podmiotów prowadzących kształcenie zawodowe oraz sposób ich realizacji są uwarunkowane zmianami, zachodzącymi w otoczeniu gospodarczo-społecznym, na które wpływają w szczególności: idea gospodarki opartej na wiedzy, globalizacja procesów gospodarczych i społecznych, rosnący udział handlu międzynarodowego, mobilność geograficzna i zawodowa, nowe techniki i technologie, a także wzrost oczekiwań pracodawców w zakresie poziomu wiedzy i umiejętności pracowników.

W procesie kształcenia zawodowego ważne jest integrowanie i korelowanie kształcenia ogólnego i zawodowego, w tym doskonalenie kompetencji kluczowych, nabytych w procesie kształcenia ogólnego, z uwzględnieniem niższych etapów edukacyjnych. Odpowiedni poziom wiedzy ogólnej powiązanej z wiedzą zawodową, przyczyni się do podniesienia poziomu umiejętności zawodowych absolwentów szkół kształcących w zawodach, a tym samym zapewni im możliwość sprostania wyzwaniom zmieniającego się rynku pracy.

W procesie kształcenia zawodowego są podejmowane działania, wspomagające rozwój każdego uczącego się, stosownie do jego potrzeb i możliwości, ze szczególnym uwzględnieniem indywidualnych ścieżek edukacji i kariery, możliwości podnoszenia poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych oraz zapobiegania przedwczesnemu kończeniu nauki.

Elastycznemu reagowaniu systemu kształcenia zawodowego na potrzeby rynku pracy, jego otwartości na uczenie się przez całe życie oraz mobilności edukacyjnej i zawodowej absolwentów ma służyć wyodrębnienie kwalifikacji w ramach poszczególnych zawodów wpisanych do klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego.

Kurs przeznaczony jest dla osób dorosłych, które mają różny poziom wiedzy i umiejętności uzyskanych w trakcie dotychczasowego kształcenia, różny bagaż doświadczeń zawodowych, co często stanowi dużą trudność podczas prowadzenia zajęć. Wobec powyższego należy nauczać zorganizować tak, aby zapewnić każdemu słuchaczowi ciągły przyrost kompetencji, tj. wiadomości i umiejętności w określonym obszarze. Nauczyciel powinien

uwzględniać indywidualne możliwości swoich słuchaczy, bądź poprzez pracę indywidualną na zajęciach, bądź też przez stosowanie zróżnicowanych zadań i ćwiczeń dostosowanych do indywidualnego poziomu słuchacza. Należy zachęcać wszystkich słuchaczy do wysiłku intelektualnego w procesie rozwiązywania problemów. Szczególną uwagę należy zwrócić na realizację efektu kształcenia związanego z kompetencjami społecznymi, kształcić umiejętności pracy zespołowej, odpowiedzialności za własną pracę i pracę zespołu, które w chwili obecnej są najbardziej pożądane przez pracodawców na rynku pracy.

Osoba, po ukończeniu kwalifikacyjnego kursu zawodowego z kwalifikacji A.68. Obsługa klienta w jednostkach administracji, powinna być przygotowana do wykonywania zadań zawodowych związanych z:

1. organizacją, prowadzeniem i zarządzaniem działalnością gospodarczą w jednostce organizacyjnej,
2. organizacją i realizowaniem prac biurowych w przedsiębiorstwie,
3. prowadzeniem dokumentacji przedsiębiorstwa w oparciu o przepisy prawa,
4. prowadzeniem postępowania administracyjnego w jednostce organizacyjnej,
5. prowadzeniem sprawozdawczości finansowej w przedsiębiorstwach i podmiotach publicznych,
6. stosowaniem przepisów prawnych z różnych dziedzin prawa,
7. przygotowywaniem projektów umów, porozumień, decyzji, regulaminów, instrukcji i innych dokumentów oraz aktów,
8. sporządzaniem umów o pracę, regulaminów pracy i wynagradzania,
9. redagowaniem pism, korespondencji, sprawozdań, notatek służbowych,
10. zbieraniem, pozyskiwaniem, przetwarzaniem, analizowaniem i klasyfikowaniem informacji.

5. Plan nauczania określający nazwę zajęć oraz ich wymiar dla formy stacjonarnej i zaocznej

Symbol Modułu	Nazwa modułu/kurs umiejętności zawodowych	Liczba godzin kursu w formie	
		Stacjonarnej	Zaocznej
M1	Organizacja, prowadzenie i zarządzanie działalnością gospodarczą.	160	104
M2	Organizacja i realizowanie prac biurowych	120	78
M3	Przygotowywanie dokumentów na podstawie przepisów prawa pracy i prawa cywilnego	320	208
M4	Prowadzenie postępowania administracyjnego	320	208
M5	Sporządzanie analiz i sprawozdań dotyczących finansów publicznych	270	176
M6	Praktyka zawodowa	320	320
Razem		1510	1094

6. Treści nauczania, opis efektów kształcenia, wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych, sposób i forma zaliczenia w zakresie poszczególnych modułów/kursów umiejętności zawodowych

334306.M1: Organizacja, prowadzenie i zarządzanie działalnością gospodarczą.

Proponuje się następujący podział godzin na realizację jednostek modułowych. Podana liczba godzin ma charakter orientacyjny, nauczyciel może wprowadzić zmiany w zależności od potrzeb edukacyjnych uczestników.

Jednostka modułowa	Liczba godzin realizowanych na kursie			
	w formie stacjonarnej		w formie zaocznej (65%)	
	stacjonarnie	w tym on line (25% Σ kol. 2)	stacjonarnie	w tym on line (25% Σ kol. 2)
1	2	3	4	5
334306.M1.JM1. Przedsiębiorstwo w gospodarce rynkowej	85	40*	55	26*
334306.M1.JM2. Podstawy statystyki	35		23	
334306.M1.JM3. Język obcy zawodowy w działalności gospodarczej i administracji publicznej	40		26	
Razem	160	40	104	26

*zaleca się realizację efektów kształcenia dotyczących wiedzy w formie on-line.

Treści nauczania i opis efektów kształcenia

Treści nauczania	Opis efektów kształcenia	
	Wiedza	Umiejętności
<p>334306.M1.JM1. Przedsiębiorstwo w gospodarce rynkowej. <u>Treści:</u> Podstawy ekonomii. Podstawy funkcjonowania przedsiębiorstw. Podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej. Formy pozyskiwania kapitału na sfinansowanie działalności przedsiębiorstwa. Biznesplan jako narzędzie planistyczne. Opodatkowanie działalności gospodarczej. Ubezpieczenia społeczne w działalności przedsiębiorstwa. Koszty i przychody w przedsiębiorstwie. Podstawy marketingu w przedsiębiorstwie. Przedsiębiorczość a rozwój gospodarczy.</p>	<p>PKZ(A.m.) <u>Słuchacz potrafi:</u> 1. posługiwać się pojęciami z zakresu mikroekonomii i makroekonomii: 1) objaśnić przedmiot i zakres ekonomii; 2) zdefiniować zjawisko rzadkości; 3) zdefiniować rynek; 4) zdefiniować elementy i funkcję rynku; 5) zdefiniować dobra; komplementarne i substytucyjne; 6) scharakteryzować rodzaje rynków wg różnych kryteriów; 7) zdefiniować popyt i podaź; 8) wskazać determinanty popytu i podaży; 9) zdefiniować prawo popytu i podaży; 10) zdefiniować równowagę rynkową; 11) zdefiniować elastyczność popytu (cenowa, dochodowa, mieszana); 12) scharakteryzować efekt Veblena i Giffena; 13) zdefiniować cenę; 14) zdefiniować cenę równowagi rynkowej; 15) opisać sposoby ustalania cen; 16) zdefiniować bezrobocie; 17) zdefiniować inwestycje; 18) zdefiniować inflację; 19) zdefiniować deflację; 20) scharakteryzować skutki inflacji. 2. posługiwać się pojęciami z zakresu finansowania działalności przedsiębiorstwa 1) zdefiniować kapitał własny i obcy; 2) scharakteryzować zewnętrzne źródła finansowania działalności gospodarczej; 3) scharakteryzować koszty związane z pozyskaniem zewnętrznych źródeł finansowania działalności przedsiębiorstwa. 3. organizować, wdrażać i zarządzać działaniami marketingowymi w przedsiębiorstwie:</p>	<p>PKZ (A.m.) <u>Słuchacz potrafi:</u> 1. posługiwać się pojęciami z zakresu mikroekonomii i makroekonomii: 1) ustalić koszt alternatywny; 2) wyznaczać krzywą popytu i podaży; 3) wyjaśnić konieczność dokonywania wyborów ekonomicznych. PDG. <u>Słuchacz potrafi:</u> 1. posługiwać się pojęciami z obszaru funkcjonowania gospodarki rynkowej. 2. stosować przepisy prawa pracy, przepisy prawa, dotyczące ochrony danych osobowych oraz przepisy prawa podatkowego i prawa autorskiego. 3. stosować przepisy prawa, dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej: 1) zastosować przepisy ustawy prawo działalności gospodarczej; 2) zastosować przepisy kodeksu spółek handlowych. 4. analizować działania prowadzone przez przedsiębiorstwa, funkcjonujące w branży. 5. inicjować wspólne przedsięwzięcia z różnymi przedsiębiorstwami z branży. 6. przygotować dokumentację niezbędną do uruchomienia i prowadzenia działalności gospodarczej: 1) dokonać analizy otoczenia rynkowego; 2) sporządzić analizę SWOT; 3) dokonywać wyborów ekonomicznych; 4) sporządzić biznes plan przedsięwzięcia (np. firmy, produktu); 5) dokonać oceny biznes planu;</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1) zdefiniować marketing; 2) zdefiniować marketing MIX; 3) zdefiniować badania marketingowe; 4) rozróżnić typy i metody badań marketingowych; 5) rozróżnić elementy marketingu MIX; 6) scharakteryzować narzędzia marketingu (produkt, cena, dystrybucja, promocja); 7) określać związek między narzędziami marketingu a prowadzoną działalnością. <p>PDG <u>Słuchacz potrafi:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. posługiwać się pojęciami z zakresu funkcjonowania przedsiębiorstw: <ol style="list-style-type: none"> 1) zdefiniować przedsiębiorczość, przedsiębiorstwo i przedsiębiorcę; 2) zdefiniować proces gospodarczy i jego ogniwa; 3) sklasyfikować przedsiębiorstwa wg kryterium formy własności, formy prawno-organizacyjnej, rozmiaru i rodzaju prowadzonej działalności; 4) zdefiniować gospodarkę rynkową; 5) zidentyfikować przedsiębiorstwa działające na równych szczeblach działalności; 6) określić elementy bezpośredniego i pośredniego otoczenia przedsiębiorstwa; 7) wyjaśnić formy organizacyjne zrzeszania się przedsiębiorstw. 2. Zdefiniować pojęcia i etapy związane z podejmowaniem i prowadzeniem działalności gospodarczej: <ol style="list-style-type: none"> 1) scharakteryzować funkcję i elementy składowe formularza CEiDG-1; 2) scharakteryzować etapy podejmowania – rejestrowania działalności gospodarczej; 3) scharakteryzować przedsiębiorstwa i instytucje występujące w branży; 4) scharakteryzować podstawowe rodzaje powiązań między podmiotami gospodarującymi. 	<ol style="list-style-type: none"> 6) wdrożyć sporządzony przez siebie biznes plan. <p>7. prowadzić korespondencję związaną z prowadzeniem działalności gospodarczej;</p> <p>8. obsługiwać urządzenia biurowe oraz stosować programy komputerowe wspomagające prowadzenie działalności gospodarczej:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) skorzystać ze strony internetowej CEiDG Ministerstwa Rozwoju w celu sporządzenia wniosku w celu założenia działalności gospodarczej. <p>9. planować i podejmować działania marketingowe prowadzonej działalności gospodarczej:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) przeprowadzić pomiar badań marketingowych; 2) zaprezentować wyniki badań marketingowych; 3) zastosować podstawowe techniki mierzenia efektywności działań marketingowych; 4) zanalizować potrzeby klientów na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych. <p>10. optymalizować koszty i przychody prowadzonej działalności gospodarczej:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) określić wpływ kosztów i przychodów na wynik finansowy. <p>OMZ. <u>Słuchacz potrafi:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. planować pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań. 2. dobierać osoby do wykonania przydzielonych zadań. 3. kierować wykonaniem przydzielonych zadań. 4. oceniać jakość wykonania przydzielonych zadań. 5. wprowadzać rozwiązania techniczne i organizacyjne, wpływające na poprawę warunków i jakość pracy. 6. komunikować się ze
--	---	--

	<p>3. przygotować dokumentację związaną z uruchomieniem i prowadzeniem działalności gospodarczej:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wskazać funkcje biznesplanu; 2) wskazać elementy składowe biznesplanu; 3) wskazać etapy tworzenie biznesplanu; 4) wskazać odbiorców biznesplanu; <p>4. posługiwać się pojęciami z zakresu podatków i ubezpieczeń społecznych</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zdefiniować podatek; 2) zdefiniować system podatkowy; 3) zdefiniować formy opodatkowania działalności gospodarczej; 4) scharakteryzować skalę podatkową w Polsce; 5) scharakteryzować podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT) oraz osób prawnych (CIT); 6) scharakteryzować podatek VAT; 7) zdefiniować podatek naliczony i należny; 8) zdefiniować ubezpieczenie; 9) scharakteryzować system ubezpieczeń społecznych w Polsce; 10) scharakteryzować wymiar składek ubezpieczenia społecznego; 11) wskazać organy podatkowe i ubezpieczeniowe w Polsce. <p>5. charakteryzować koszty i przychody działalności gospodarczej;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zdefiniować koszt; 2) zdefiniować przychód; 3) zdefiniować koszt uzyskania przychodu; 4) scharakteryzować rodzaje kosztów wg różnych kryteriów; 5) zidentyfikować składniki kosztów w działalności gospodarczej; 6) rozróżnić rodzaje przychodów w działalności gospodarczej. 	<p>współpracownikami. KPS. <u>Słuchacz potrafi:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. przestrzegać zasad kultury i etyki. 2. być kreatywnym i konsekwentnym w realizacji zadań. 3. przewidywać skutki podejmowanych działań. 4. być otwartym na zmiany. 5. radzić sobie ze stresem. 6. aktualizować wiedzę i doskonalić umiejętności zawodowe. 7. przestrzegać tajemnicy zawodowej. 8. ponosić odpowiedzialność za podejmowane działania. 9. negocjować warunki porozumień. 10. współpracować w zespole.
<p>334306.M1.JM2. Podstawy statystyki. <u>Treści</u> Zadania i zakres statystyki. Proces badania statystycznego. Prezentacja materiału statystycznego.</p>	<p>PKZ (A.m) <u>Słuchacz potrafi:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. rozróżnić rodzaje badań statystycznych oraz określać ich przydatność: <ol style="list-style-type: none"> 1) zdefiniować badanie statystyczne; 2) zdefiniować przedmiot badania statystycznego; 	<p>PKZ (A.m) <u>Słuchacz potrafi:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. dokonać selekcji danych statystycznych pod kątem ich przydatności analitycznej i decyzyjnej; <ol style="list-style-type: none"> 1) wyselekcjonować dane opracowane przez GUS na

	<p>3) zdefiniować jednostkę statystyczną; 4) zdefiniować zbiorowość statystyczną; 5) zdefiniować cechę statystyczną. 2. rozróżniać, obliczać i interpretować podstawowe miary statystyczne: 1) rozróżniać podstawowe miary statystyczne: wskaźniki struktury, współczynniki natężenia, miary tendencji centralne (średnia arytmetyczna, dominanta, mediana); 2) identyfikować rodzaje badań statystycznych: pełne, częściowe, reprezentacyjne, szacunek statystyczny; 3) określać przydatność przeprowadzonego badania statystycznego.</p>	<p>potrzeby przedsiębiorstwa; 2) ocenić przydatność danych statystycznych w procesie podejmowania decyzji przez przedsiębiorstwo. 2. gromadzić informacje o badanej zbiorowości; 1) gromadzić dane dotyczące badanej zbiorowości; 2) gromadzić dane dotyczące badanego zjawiska. 3. identyfikować, obliczać i interpretować podstawowe miary statystyczne 1) obliczać podstawowe miary statystyczne: wskaźniki struktury, współczynniki natężenia, miary tendencji centralne (średnia arytmetyczna, dominanta, mediana). 4. przeprowadzać analizę statystyczną badanego zjawiska; 5. opracowywać i prezentować dane statystyczne i wyniki badań: 1) prezentować dane statystyczne metodą graficzną; 2) prezentować dane statystyczne metodą tabelaryczną; 3) prezentować dane statystyczne metodą opisową. 6. stosować programy komputerowe, wspomagające wykonywanie zadań: 1) wykorzystać arkusz kalkulacyjny do analizy statystycznej; 2) wykorzystać edytor tekstu i program do prezentacji (PowerPoint) w celu przedstawienia opracowanych wyników badań. OMZ <u>Słuchacz potrafi:</u> 1. planować pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań; 2. dobierać osoby do wykonania przydzielonych zadań; 3. kierować wykonaniem przydzielonych zadań;</p>
--	---	--

		<ol style="list-style-type: none"> 4. oceniać jakość wykonania przydzielonych zadań; 5. wprowadzać rozwiązania techniczne i organizacyjne, wpływające na poprawę warunków i jakość pracy; 6. komunikować się ze współpracownikami. <p>KPS <u>Słuchacz potrafi:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. przestrzegać zasad kultury i etyki; 2. być kreatywnym i konsekwentnym w realizacji zadań; 3. radzić sobie ze stresem; 4. aktualizować wiedzę i doskonalić umiejętności zawodowe; 5. przestrzegać tajemnicy zawodowej; 6. ponosić odpowiedzialność za podejmowane działania; 7. negocjować warunki porozumień; 8. współpracować w zespole.
<p>334306.M1.JM3. Język obcy zawodowy w działalności gospodarczej i administracji publicznej <u>Treści</u> Język obcy w obsłudze klientów. Język obcy w obsłudze telefonicznej klientów. Język obcy dotyczący korespondencji oraz dokumentów handlowych. Język obcy dotyczący działań promocyjnych oraz marketingowych. Język obcy w sporządzaniu dokumentów aplikacyjnych.</p>	<p>KPS <u>Słuchacz potrafi:</u> 1. przestrzegać zasad kultury i etyki: 1) charakteryzować zasady etyki zawodowej.</p>	<p>JOZ <u>Słuchacz potrafi:</u> 1. posługiwać się zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającą realizację zadań zawodowych: 1) przekazywać klientom obcojęzycznym podstawowe informacje, dotyczące miejsc i sposobów dotarcia do nich, dat, godzin i zadań zawodowych; 2) przeprowadzać rozmowę telefoniczną w języku obcym, związaną z obsługą klienta; 3) sporządzić notatkę; z przeprowadzonej rozmowy telefonicznej. 2. interpretować wypowiedzi, dotyczące zadań zawodowych: 1) komunikować się bez zakłóceń ze współpracownikami; 2) przetłumaczyć konwersację/wypowiedzi kontrahentów</p>

		<p>przedsiębiorstwa, którzy posługują się językiem obcym;</p> <ol style="list-style-type: none"> 3) analizować i interpretować opracowania i opisy pisemne, dotyczące wykonywania czynności zawodowych; 4) przetłumaczyć korespondencję oraz teksty i dokumenty związane z bieżącym funkcjonowaniem przedsiębiorstwa. <p>3. formułować krótkie i zrozumiałe wypowiedzi oraz teksty pisemne umożliwiające komunikowanie się w środowisku pracy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zastosować zwroty grzecznościowe w języku obcym; 2) sporządzić notatkę z przeczytanego tekstu lub krótkiej rozmowy. <p>4. korzystać z obcojęzycznych źródeł informacji:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) przetłumaczyć krótkie spoty reklamowe w prasie; 2) korzystać z literatury obcojęzycznej. <p>PKZ (A.m.)</p> <p>1.stosować programy komputerowe, wspomagające wykonywanie zadań;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) korzystać z programów do tłumaczeń internetowych; 2) korzystać z programów do wyszukiwania błędów w tłumaczeniach. <p>OMZ</p> <p><u>Słuchacz potrafi:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. oceniać jakość wykonania przydzielonych zadań; 2.komunikować się ze współpracownikami. <p>KPS</p> <p><u>Słuchacz potrafi:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. przestrzegać zasad kultury i etyki; 2. być kreatywnym i konsekwentnym w realizacji zadań; 3. radzić sobie ze stresem; 4. aktualizować wiedzę i doskonalić umiejętności
--	--	--

		zawodowe; 5. negocjować warunki porozumień; 6. współpracować w zespole.
--	--	---

Sposób i forma zaliczenia modułu

Moduł (kurs umiejętności zawodowych) Organizacja, prowadzenie i zarządzanie działalnością gospodarczą, kończy się zaliczeniem w formie ustalonej przez podmiot prowadzący kurs. Proponuje się jako warunek zaliczenia uzyskanie co najmniej 50 % punktów możliwych do zdobycia z testu sprawdzającego wiedzę i co najmniej 65 % punktów możliwych do zdobycia z testu sprawdzającego umiejętności praktyczne.

Osoba, która uzyskała zaliczenie, otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu kursu umiejętności zawodowych według wzoru określonego w załączniku nr 2 Rozporządzenia MEN z dnia 11 stycznia 2012 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych.

Wykaz literatury

1. Badowska-Kionka Joanna: *Język angielski zawodowy w branży ekonomicznej. Zeszyt ćwiczeń*. Wydawnictwo WSiP 2016, 212 ss.
2. Badowska-Kionka Joanna, Joanna Długokęcka: *Język niemiecki w branży ekonomicznej. Zeszyt ćwiczeń*. Wydawnictwo WSiP 2013, 213 ss.
3. Gorzelany Teresa, Aue Wiesława: *Prowadzenie działalności gospodarczej*. Wydawnictwo WSiP 2013, 368 ss.
4. Maksimowicz-Ajchel Alicja : *Zarys statystyki. podręcznik do nauczania zawodów z branży ekonomicznej*. Szkoły ponadgimnazjalne. Wydawnictwo WSiP 2016, 200 ss.
5. Musiałkiewicz Jacek: *Podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej*. Wydawnictwo Ekonomik 2014, 292 ss.
6. Musiałkiewicz Jacek, Komosa Andrzej: *Statystyka: Klasa 1. Szkoła ponadgimnazjalna*. Wydawnictwo Ekonomik, 2014, 172 ss.
7. Szelągowska Anna, Pruchnicka-Grabias Izabela: *Finansowanie działalności gospodarczej w Polsce. Wybrane aspekty*. Wydawnictwo CeDeWu Sp. z o.o., 2008, 298 ss.

Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

Zajęcia powinny odbywać się w pracowni ekonomicznej, wyposażonej w: stanowisko komputerowe dla nauczyciela z dostępem do Internetu, z drukarką sieciową, ze skanerem i z projektorem multimedialnym oraz stanowiska komputerowe (jedno stanowisko dla jednego ucznia), wszystkie komputery połączone w sieć z dostępem do Internetu i z podłączeniem do drukarki sieciowej, pakiet programów biurowych, druki formularzy stosowanych w zakładaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej; zestaw przepisów prawa gospodarczego w formie drukowanej lub elektronicznej, podręczniki, literaturę zawodową, słowniki i encyklopedie ekonomiczne, prawne oraz dotyczące działalności gospodarczej, statystyki i marketingu.

Ponadto dla prawidłowej realizacji zajęć, niezbędna jest pracownia językowa wyposażona m.in. w: komputer stacjonarny z oprogramowaniem biurowym z dostępem do Internetu, telewizor, tablicę flipchart, słuchawki z mikrofonem, system do nauczania języków obcych, podręczniki do nauczania języków obcych, słowniki, fiszki językowe, filmy i nagrania dydaktyczne, plansze dydaktyczne etc.

334306.M2: Organizacja i realizowanie prac biurowych

Proponuje się następujący podział godzin na realizację jednostek modułowych. Podana liczba godzin ma charakter orientacyjny, nauczyciel może wprowadzić zmiany w zależności od potrzeb edukacyjnych uczestników.

Jednostka modułowa	Liczba godzin realizowanych na kursie			
	w formie stacjonarnej		w formie zaocznej (65%)	
	stacjonarnie	w tym on line (25%)	stacjonarnie	w tym on line (25%)
334306.M2.JM1. Bezpieczne i higieniczne wykonywanie prac administracyjnych	16		10	
334306.M2.JM2. Prowadzenie korespondencji biurowej.	64		42	
334306.M2.JM3. Prowadzenie biura i organizacja spotkań służbowych.	26	30*	17	20*
334306.M2.JM4. Wykorzystanie sprzętu i urządzeń techniki biurowej.	14		9	
Razem	120	30*	78	20*

*zaleca się realizację efektów kształcenia dotyczących wiedzy w formie on-line.

Treści nauczania i opis efektów kształcenia

Treści nauczania	Opis efektów kształcenia	
	Wiedza	Umiejętności
<p>334306.M2.JM1. Bezpieczne i higieniczne wykonywanie pracy administracyjnych <u>Treści:</u> Przepisy BHP w pracy administracyjno-biurowej. Zagrożenia w środowisku pracy biurowej. Organizacja stanowiska pracy a zasady ergonomii. Czynniki zagrożeń zawodowych pracownika administracyjno-biurowego. Ryzyko zawodowe w pracach administracyjno-biurowych. Praca biurowa a ochrona przeciwpożarowa i ochrona środowiska naturalnego. Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach.</p>	<p>BHP <u>Słuchacz potrafi:</u> 1. rozróżniać pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią: 1) zdefiniować pojęcie bezpieczeństwa i higieny pracy; 2) zdefiniować pojęcie ergonomii pracy; 3) zdefiniować pojęcie i zasady ochrony przeciwpożarowej; 4) zdefiniować pojęcie ochrony środowiska; 5) scharakteryzować wpływ działalności gospodarczej na rozwój środowiska; 6) wymienić przyczyny powstawania pożarów w obiektach; 7) wyjaśnić co oznaczają poszczególne znaki ewakuacyjne i znaki ochrony przeciwpożarowej; 8) wymienić rodzaje sprzętu gaśniczego; 9) wymienić w odpowiedniej kolejności czynności, jakie należy wykonać po zauważeniu pożaru; 10) wyjaśnić, na czym polega ewakuacja; 11) dobrać odpowiedni środek gaśniczy w zależności od rodzaju pożaru; 12) rozróżnić ergonomię koncepcyjną od ergonomii korekcyjnej; 2. rozróżniać zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska w Polsce: 1) rozróżniać zadania i uprawnienia Państwowej Inspekcji Pracy, Państwowej Inspekcji Sanitarnej i Społecznej Inspekcji Pracy; 2) określać zadania i uprawnienia Państwowej Inspekcji Pracy; 3) określać zadania i uprawnienia Państwowej Inspekcji Sanitarnej; 4) określać zadania i uprawnienia społecznego inspektora pracy; 3. określać prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy:</p>	<p>BHP <u>Słuchacz potrafi:</u> 1. określać prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy; 2. przewidywać różnego typu zagrożenia związane z wykonywaniem zadań zawodowych w obszarze administracyjno-biurowym; 3. określać skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka; 4. organizować stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska; 5. stosować środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych; 6. przestrzegać zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosować przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska; 7. udzielać pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach przy pracy oraz w stanach zagrożenia zdrowia i życia. OMZ <u>Słuchacz potrafi:</u> 1. planować pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań; 2. dobierać osoby do wykonania przydzielonych zadań; 3. kierować wykonaniem przydzielonych zadań; 4. oceniać jakość wykonania przydzielonych zadań; 5. wprowadzać rozwiązania techniczne i organizacyjne,</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1) określić rodzaje i częstotliwość szkoleń z zakresu BHP, którym podlegają pracownicy; 2) określać prawa pracownika wynikające z kodeksu pracy i regulaminów wewnętrznych; 3) określać obowiązki pracowników, wynikające z kodeksu pracy i regulaminów wewnętrznych; 4. przewidywać zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka oraz mienia i środowiska związane z wykonywaniem zadań zawodowych: <ol style="list-style-type: none"> 1) wskazać źródła zagrożeń podczas pracy na stanowisku komputerowym; 2) wskazać źródła zagrożeń czynnikami chemicznymi, biologicznymi; 3) wskazać źródła zagrożeń czynnikami chemicznymi, biologicznymi; 4) wskazać źródła zagrożeń nadmiernym obciążeniem wykonywanych zadań zawodowych; 5) wskazać źródła zagrożeń niewłaściwą likwidacją/utylizacją sprzętu elektronicznego; 5. określać zagrożenia związane z występowaniem szkodliwych czynników w środowisku pracy: <ol style="list-style-type: none"> 1) określać zagrożenia związane z występowaniem szkodliwych czynników w pracy biurowej; 6. określać skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka; 7. stosować środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych: <ol style="list-style-type: none"> 1) scharakteryzować środki ochrony indywidualnej i zbiorowej; 2) rozróżniać środki ochrony indywidualnej i zbiorowej. 	<p>wpływające na poprawę warunków i jakości pracy;</p> <p>6. komunikować się ze współpracownikami.</p> <p>KPS <u>Słuchacz potrafi:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. przestrzegać zasad kultury i etyki; 2. być kreatywnym i konsekwentnym w realizacji zadań; 3. przewidywać skutki podejmowanych działań; 4. być otwartym na zmiany; 5. radzić sobie ze stresem; 6. aktualizować wiedzę i doskonalić umiejętności zawodowe; 7. przestrzegać tajemnicy zawodowej; 8. ponosić odpowiedzialność za podejmowane działania; 9. negocjować warunki porozumień; 10. współpracować w zespole.
<p>334306.M2.JM2. Prowadzenie korespondencji biurowej. <u>Treści:</u> Prawodawstwo w obszarze funkcjonowania przedsiębiorstwa oraz czynności kancelaryjnych. Zasady przechowywania dokumentacji – zasady archiwizacji.</p>	<p>PKZ (A.m.) <u>Słuchacz potrafi:</u></p> <p>1. stosować przepisy prawa dotyczące tajemnicy służbowej oraz ochrony danych osobowych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) rozróżniać klauzule tajności: ściśle tajne, tajne, poufne, zastrzeżone poufnymi i tajnymi; 2) wyjaśnić, jakie informacje można uznać za dane osobowe; 3) wyjaśnić, jakie informacje można 	<p>PKZ (A.m.) <u>Słuchacz potrafi:</u></p> <p>1. sporządzać podstawowe formy korespondencji służbowej</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zastosować zasady redagowania pism ze szczególnym uwzględnieniem odpowiedniego rozmieszczenia części składowych pism; 2) zastosować układ pism

<p>Zasady redagowania pism urzędowych. Układ pism i elementy składowe pism. Ochrona danych osobowych w korespondencji służbowej.</p>	<p>uznać za dane osobowe w przypadku osób prowadzących działalność gospodarczą;</p> <ol style="list-style-type: none"> 4) wyjaśnić, jakie informacje można uznać za dane wrażliwe; 5) identyfikować obowiązki pracodawcy w zakresie ochrony danych osobowych; <p>2. przechowywać dokumenty:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) rozróżniać kategorie archiwalne; 2) określać sposób przechowywania dokumentów księgowych; 3) charakteryzować proces archiwizowania dokumentów 	<p>w postaci blokowej oraz a'linea;</p> <ol style="list-style-type: none"> 3) sporządzać pisma ofertowe – handlowe; 4) sporządzać zaproszenia na spotkanie, konferencję, promocję produktu etc. <p>2. stosować przepisy prawa dotyczące tajemnicy służbowej oraz ochrony danych osobowych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) stosować politykę danych osobowych; 2) stosować formy zabezpieczania pism tajnych oraz poufnych. <p>3. korzystać z programów komputerowych w pracy biurowej:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) sporządzić pisma w komputerowych edytorach tekstów; 2) sporządzać prezentacje multimedialne na określony temat; 3) wyszukiwać pożądane informacje w zasobach sieci internetowej oraz wysyłać za jej pomocą informacje i dokumenty, ułatwiające funkcjonowanie przedsiębiorstwa; 4) skorzystać z korespondencji seryjnej przy pisaniu pism i adresowaniu kopert; 5) skorzystać z arkusza kalkulacyjnego. <p>4. przechowywać dokumenty; archiwizować dokumentację przedsiębiorstwa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zabezpieczać dokumenty przed dostępem osób trzecich i uszkodzeniem; 2) digitalizować dokumenty. <p>PDG <u>Słuchacz potrafi</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) prowadzić korespondencję związaną z prowadzeniem działalności gospodarczej. <p>BHP <u>Słuchacz potrafi:</u></p> <p>1. organizować stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa</p>
--	---	---

		<p>i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;</p> <p>2. przestrzegać zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosować przepisy prawa, dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska.</p>
<p>334306.M2.JM3 Prowadzenie biura i organizacja spotkań służbowych. <u>Treści:</u> Znaczenie informacji i komunikacji w pracy biurowej. Organizacja stanowiska biurowego. Prowadzenie sekretariatu przedsiębiorstwa. Przeprowadzanie rozmów telefonicznych. Organizacja i przygotowanie zebrań, narad i konferencji. Savoir – vivre pracownika administracyjnego. Zasady organizacji podróży służbowych.</p>	<p>PKZ (A.m.) <u>Słuchacz potrafi:</u> 1. realizować prace związane z organizacją spotkań służbowych; 1) wymienić elementy składowe agendy; 2) wymienić elementy notatki służbowej podsumowującej spotkanie służbowe; 2. realizować przepisy prawa, dotyczące tajemnicy służbowej oraz ochrony danych osobowych: 1) identyfikować obowiązki pracodawcy w zakresie ochrony danych osobowych; 2) definiować tajemnicę służbową i jej znaczenie dla funkcjonowania przedsiębiorstwa; OMZ <u>Słuchacz potrafi:</u> 1. komunikować się ze współpracownikami: 1) interpretować komunikaty werbalne i niewerbalne.</p>	<p>BHP <u>Słuchacz potrafi:</u> 1. organizować stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska; 2. stosować środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych; 9. przestrzegać zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosować przepisy prawa, dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska; 3. udzielać pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach przy pracy oraz w stanach zagrożenia zdrowia i życia.</p> <p>PKZ (A.m.) <u>Słuchacz potrafi:</u> 1. wykonywać prace związane z przygotowaniem spotkań służbowych: 1) sporządzić agendę spotkania; 2) przygotować spotkanie oficjalne i towarzyskie. 2. stosować przepisy prawa, dotyczące tajemnicy służbowej oraz ochrony danych osobowych: 1) zabezpieczyć pisma poufne i tajne; 2) chronić zbiory danych osobowych. OMZ <u>Słuchacz potrafi:</u> 1. planować pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań; 2. dobierać osoby do wykonania przydzielonych zadań;</p>

		<p>3. kierować wykonaniem przydzielonych zadań; 4. oceniać jakość wykonania przydzielonych zadań; 5. wprowadzać rozwiązania techniczne i organizacyjne, wpływające na poprawę warunków i jakość pracy; 6. komunikować się ze współpracownikami:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) interpretować komunikaty werbalne i niewerbalne; 2) kształtować prawidłowe relacje z pracownikami, kontrahentami i innymi osobami. <p>KPS <u>Słuchacz potrafi:</u> 1. przestrzegać zasad kultury i etyki:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zastosować podstawowe zasady etyki w biznesie; 2) zastosować normy i reguły obyczajowe w kontaktach międzyludzkich; 3) dostosowywać wygląd zewnętrzny do sytuacji zawodowej. <p>2. być kreatywnym i konsekwentnym w realizacji zadań; 3. przewidywać skutki podejmowanych działań; 4. być otwartym na zmiany; 5. radzić sobie ze stresem; 6. aktualizować wiedzę i doskonalić umiejętności zawodowe; 7. przestrzegać tajemnicy zawodowej; 8. ponosić odpowiedzialność za podejmowane działania; 9. negocjować warunki porozumień; 10. współpracować w zespole.</p>
<p>334306.M2.JM4. Wykorzystanie sprzętu i urządzeń techniki biurowej. <u>Treści:</u> Komputer i urządzenia peryferyjne. Urządzenia do obróbki, ochrony i oprawy dokumentów. Urządzenia usprawniające</p>		<p>PKZ (A.m.) <u>Słuchacz potrafi:</u> 1. obsługiwać sprzęt i urządzenia techniki biurowej;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) dobierać sprzęt techniczny do wykonywania zadania; 2) obsługiwać urządzenia biurowe stosowane na stanowisku pracy zgodnie

<p>czynności wysyłania i przyjmowania korespondencji. Przybory i materiały biurowe.</p>		<p>z instrukcją obsługi;</p> <p>3) rozpoznać i usunąć drobne usterki użytkowanego sprzętu biurowego.</p> <p>BHP <u>Słuchacz potrafi:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. organizować stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska; 2. stosować środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych; 3. przestrzegać zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosować przepisy prawa, dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska; 4. udzielać pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach przy pracy oraz w stanach zagrożenia zdrowia i życia. <p>OMZ <u>Słuchacz potrafi:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. planować pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań; 2. dobierać osoby do wykonania przydzielonych zadań; 3. kierować wykonaniem przydzielonych zadań; 4. oceniać jakość wykonania przydzielonych zadań; 5. wprowadzać rozwiązania techniczne i organizacyjne, wpływające na poprawę warunków i jakość pracy; 6. komunikować się ze współpracownikami. <ol style="list-style-type: none"> 1) interpretować komunikaty werbalne i niewerbalne; 2) kształtować prawidłowe relacje z pracownikami. <p>KPS <u>Słuchacz potrafi:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. przestrzegać zasad kultury i etyki; 1) zastosować normy i reguły obyczajowe w kontaktach
---	--	---

		<p>międzyludzkich; 2) dostosowywać wygląd zewnętrzny do sytuacji zawodowej. 2. być kreatywnym i konsekwentnym w realizacji zadań; 3. przewidywać skutki podejmowanych działań; 4. radzić sobie ze stresem; 5. aktualizować wiedzę i doskonalić umiejętności zawodowe; 6. ponosić odpowiedzialność za podejmowane działania; 7. współpracować w zespole.</p>
--	--	---

Sposób i forma zaliczenia modułu

Moduł (kurs umiejętności zawodowych) **Organizacja i realizowanie prac biurowych** kończy się zaliczeniem w formie ustalonej przez podmiot prowadzący kurs. Proponuje się, jako warunek zaliczenia, uzyskanie co najmniej 50 % punktów możliwych do zdobycia z testu sprawdzającego wiedzę i co najmniej 65 % punktów możliwych do zdobycia z testu sprawdzającego umiejętności praktyczne.

Osoba, która uzyskała zaliczenie, otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu kursu umiejętności zawodowych według wzoru określonego w załączniku nr 2 Rozporządzenia MEN z dnia 11 stycznia 2012 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych.

Wykaz literatury

1. Łatka Urszula: *Organizacja i technika pracy biurowej*. Wydawnictwo WSiP, Warszawa 2013, 312 ss.
2. Komosa Andrzej: *Technika biurowa*. Wydawnictwo Ekonomik 2008, 144 ss.
3. Mitura Elżbieta, Kowalik Renata: *Organizacja pracy biurowej, Poradnik dla nauczyciela*. Wydawnictwo Difin, Warszawa 2011, 136 ss.
4. Ryba Joanna: *Praktyczne zasady sporządzania korespondencji i innych prac biurowych*. Wydawnictwo Ośrodek Doradztwa i Doskonalenia Kadr 2005, 312 ss.
5. Witek Eugeniusz: *Technika biurowa: Pracownia ekonomiczna część 1*. Wydawnictwa eMPI² Poznań 2011, 292 ss.

Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

Zajęcia powinny odbywać się w pracowni techniki biurowej, wyposażonej w: stanowisko komputerowe dla nauczyciela z dostępem do Internetu, z drukarką sieciową, ze skanerem i z projektorem multimedialnym oraz stanowiska komputerowe (jedno stanowisko dla jednego ucznia), połączone w sieć z dostępem do Internetu i z podłączeniem do drukarki sieciowej, z pakietem programów biurowych oraz specjalistycznymi programami komputerowymi z zakresu ekonomii, prawa i administracji; urządzenia techniki biurowej, w szczególności takie, jak: telefon z automatyczną sekretarką i faksem, skaner, kserokopiarka, dyktafon, niszczarka, bindownica, urządzenia techniki korespondencyjnej do otwierania kopert, składania pism, kopertowania, frankowania, instrukcje obsługi urządzeń, materiały i środki biurowe; druki formularzy i blankietów, stosowanych w administracji publicznej, w tym dotyczące zatrudnienia, płac i podatków, zestaw przepisów prawa, dotyczących prowadzenia korespondencji oraz prowadzenia działalności produkcyjnej, usługowej i handlowej w formie drukowanej lub elektronicznej; jednolity rzeczowy wykaz akt, instrukcje kancelaryjne, dziennik podawczy, wzory pism i graficznych układów tekstów; podręczniki, słowniki i encyklopedie dotyczące administracji, słowniki języka polskiego oraz języków obcych, których nauczanie jest prowadzone w szkole.

334306.M3: Przygotowywanie dokumentów na podstawie przepisów prawa pracy i prawa cywilnego

Proponuje się następujący podział godzin na realizację jednostek modułowych. Podana liczba godzin ma charakter orientacyjny, nauczyciel może wprowadzić zmiany w zależności od potrzeb edukacyjnych uczestników.

Jednostka modułowa	Liczba godzin realizowanych na kursie			
	w formie stacjonarnej		w formie zaocznej (65%)	
	stacjonarnie	w tym on line (25%)	stacjonarnie	w tym on line (25%)
334306.M3.JM1. Stosowanie i przestrzeganie przepisów prawa cywilnego w administracji	100		78	
334306.M3.JM2. Stosowanie i przestrzeganie przepisów prawa administracyjnego w administracji	140	80	65	52
334306.M3.JM3. Stosowanie i przestrzeganie przepisów prawa pracy w administracji	80		65	
Razem	320	80	208	52

*zaleca się realizację efektów kształcenia, dotyczących wiedzy, w formie on-line.

Treści nauczania i opis efektów kształcenia

Treści nauczania	Opis efektów kształcenia	
	Wiedza	Umiejętności
<p>334306.M3.JM1. Stosowanie i przestrzeganie przepisów prawa cywilnego w administracji</p> <p><u>Treści:</u> Podstawy prawa cywilnego. Odpowiedzialność cywilna. Zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych. Osoba fizyczna i prawna. Umowy cywilnoprawne. Stosunek zobowiązaniowy. Ubezwłasnowolnienie i jego skutki.</p>	<p>A 68.1. <u>Słuchacz potrafi:</u> 1. posługiwać się pojęciami z zakresu prawa cywilnego 1) zdefiniować prawo cywilne; 2) określić przedmiot i podmiot prawa cywilnego; 3) scharakteryzować akty prawne regulujące stosowanie prawa cywilnego; 2. posługiwać się pojęciami z zakresu odpowiedzialności cywilnej 1) zdefiniować odpowiedzialność cywilną; 2) zdefiniować odpowiedzialność deliktową i kontraktową; 3) scharakteryzować rodzaje odpowiedzialności (odpowiedzialność osobista, ograniczona odpowiedzialność osobista i odpowiedzialność rzeczowa); 3. posługiwać się pojęciami: zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych 1) zdefiniować zdolność prawną; 2) zdefiniować zdolność do czynności prawnych; 3) zdefiniować pełną i ograniczoną zdolność do czynności prawnych; 4) scharakteryzować rodzaje czynności prawnych (jednostronne, dwustronne, wielostronne i uchwały; zobowiązujące, rozporządzające i przysparzające; konsensualne i realne; odpłatne i nieodpłatne; kauzalne i abstrakcyjne; między żyjącymi i na wypadek śmierci); 5) wymienić i scharakteryzować elementy czynności prawnej (elementy przedmiotowo istotne, elementy przedmiotowo nieistotne i podmiotowo istotne); 6) scharakteryzować formy czynności prawnych. 4. posługiwać się pojęciami osoba fizyczna i osoba prawna 1) zdefiniować osobę fizyczną; 2) zdefiniować osobę prawną;</p>	<p>A 68.1. <u>Słuchacz potrafi:</u> 1. stosować przepisy prawa cywilnego w działalności przedsiębiorstwa 1) identyfikować podmioty prawa cywilnego wśród przedsiębiorstw funkcjonujących na rynku; 2) określać początek i koniec posiadania statusu osoby fizycznej; 3) odnajdywać w obowiązującym prawodawstwie przepisy prawa cywilnego pożądane z punktu widzenia przedsiębiorstwa; 4) sporządzać dokumenty, zawierające w swej treści odniesienie do obowiązujących przepisów prawa administracyjnego; 5) obliczać terminy w obszarze prawa cywilnego. 2. ograniczać skutki odpowiedzialności cywilnej 1) identyfikować i dobrać do profilu działalności przedsiębiorstwa odpowiednie ubezpieczenia, dotyczące odpowiedzialności cywilnej; 2) analizować umowy dotyczące odpowiedzialności cywilnej oraz wskazywać w nich wady prawne klauzule zakazane. 3. sporządzać umowy cywilnoprawne 1) sporządzać umowę zlecenia; 2) sporządzać umowę o dzieło; 3) dobrać typ umowy do charakteru wykonywanych zadań zawodowych; 4) sporządzić umowę sprzedaży; 5) porównać umowę dostawy do umowy przewozu; 6) wyodrębnić elementy umowy leasingu; 7) scharakteryzować prawa i obowiązki stron w umowie kupna-sprzedaż oraz najmu</p>

	<p>3) scharakteryzować tryb powstawania osób prawnych (ustawowy, koncesyjny, rejestracyjny).</p> <p>5. posługiwać się pojęciami dotyczącymi umów cywilnoprawnych</p> <p>1) zdefiniować umowę cywilnoprawną;</p> <p>2) wskazać elementy składowe umowy cywilnoprawnej;</p> <p>3) wskazać formy zawierania umów cywilnoprawnych;</p> <p>4) wskazać przepisy na podstawie, których zawiera się umowy cywilnoprawne;</p> <p>5) scharakteryzować umowy dotyczące przeniesienia praw (umowa sprzedaży, dostawy, zamiany, pożyczki, darowizny);</p> <p>6) scharakteryzować umowy o korzystanie z cudzych rzeczy lub praw (umowa najmu, umowa dzierżawy, umowa leasingu, umowa użyczenia);</p> <p>7) scharakteryzować umowy o świadczenie usług (umowa zlecenia, umowa o dzieło, umowa agencyjna, umowa komisowa, umowa składu, umowa przechowania, umowa przewozu, umowa spedycji);</p> <p>6. rozróżniać pojęcia dotyczące podziału stosunków prawnych</p> <p>1) zdefiniować stosunki prawne wg przedmiotu regulacji;</p> <p>2) zdefiniować stosunki prawne według trwałości i celu;</p> <p>3) zdefiniować stosunki prawne według sposobu określania strony;</p> <p>4) zdefiniować stosunki prawne ze względu na podmiotowy zakres obowiązywania;</p> <p>5) zdefiniować stosunek zobowiązaniowy;</p> <p>6) zdefiniować stosunek kompetencyjny;</p> <p>7. posługiwać się pojęciami dotyczącymi ubezwłasnowolnienia i jego skutków;</p> <p>1) zdefiniować ubezwłasnowolnienie;</p> <p>2) scharakteryzować skutki ubezwłasnowolnienia.</p>	<p>i dzierżawy.</p> <p>4. przestrzegać przepisów prawa regulujących kwestię tajemnicy zawodowej</p> <p>1) zidentyfikować czynniki decydujące o postrzeganiu poszczególnych informacji i dokumentów wytwarzanych w przedsiębiorstwie za tajemnicę służbową;</p> <p>2) identyfikować konsekwencje związane z nieprzebraniem tajemnicy służbowej.</p> <p>KPS <u>Słuchacz potrafi:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. przestrzegać zasad kultury i etyki; 2. być kreatywnym i konsekwentnym w realizacji zadań; 3. przewidywać skutki podejmowanych działań; 4. być otwartym na zmiany; 5. radzić sobie ze stresem; 6. aktualizować wiedzę i doskonalić umiejętności zawodowe; 7. przestrzegać tajemnicy zawodowej; 8. ponosić odpowiedzialność za podejmowane działania; 9. negocjować warunki porozumień; 10. współpracować w zespole. <p>OMZ <u>Słuchacz potrafi:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. planować pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań; 2. dobierać osoby do wykonania przydzielonych zadań; 3. kierować wykonaniem przydzielonych zadań; 4. oceniać jakość wykonania przydzielonych zadań; 5. wprowadzać rozwiązania techniczne i organizacyjne, wpływające na poprawę warunków i jakość pracy; 6. komunikować się ze współpracownikami. <p>1) interpretować komunikaty werbalne i niewerbalne;</p>
--	--	---

		2) kształtować prawidłowe relacje z pracownikami, kontrahentami i innymi osobami.
<p>334306.M3.JM2. Stosowanie i przestrzeganie przepisów prawa administracyjnego w administracji</p> <p><u>Treści:</u> Źródła prawa administracyjnego. Budowa prawa administracyjnego. Prawo administracyjne a inne gałęzie prawa. Podstawowe formy działania administracji. Cechy aktu administracyjnego. Klasyfikacja aktów administracyjnych. Akt administracyjny a akt normatywny. Wadliwość aktu administracyjnego. Uznanie administracyjne. Niewładcze formy działania administracji. Struktura organów administracji publicznej w Polsce. Naczelne organy administracji. Centralne organy administracji. Struktura organów administracji rządowej w terenie. Organy samorządu terytorialnego. Dualizm organów administracji w województwie. Rodzaje podziału terytorialnego państwa. Zadania naczelných organów administracji. Zadania Centralnych organów administracji. Pozycja wójta, burmistrza, prezydenta. Kompetencje organów uchwałodawczych w powiecie i województwie. Zadania organów wykonawczych samorządu terytorialnego. Nadzór nad samorządem terytorialnym. Zadania administracji zespolonej w województwie.</p>	<p>A 68.2. <u>Słuchacz potrafi:</u></p> <p>1. posługiwać się pojęciami z zakresu prawa administracyjnego;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zdefiniować prawo administracyjne; 2) scharakteryzować budowę prawa administracyjnego; 3) określić przedmiot i podmiot prawa administracyjnego; 4) scharakteryzować akty prawne regulujące stosowanie prawa administracyjnego; 5) scharakteryzować podstawowe formy działania administracji; 6) opisać cechy aktu administracyjnego; 7) zdefiniować akty normatywne; 8) charakteryzować budowę i zawartość aktu normatywnego; 9) zdefiniować uznanie administracyjne; 10) charakteryzować generalny i abstrakcyjny charakter aktów normatywnych; 11) zdefiniować pojęcie promulgacji aktów normatywnych; 12) charakteryzować wadliwość aktów administracyjnych; 13) zdefiniować okres „vacatio legis”; <p>2. posługiwać się pojęciami z zakresu form organizacyjno – prawnych przedsiębiorstw</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zdefiniować formy organizacyjno-prawne prowadzenia działalności gospodarczej; 2) zdefiniować przedsiębiorstwa jednoosobowe; 3) zdefiniować spółki osobowe i kapitałowe; 4) zdefiniować spółdzielnie, spółdzielnie socjalne; <p>3. posługiwać się pojęciami dotyczącymi administracji publicznej</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zdefiniować administrację publiczną; 2) scharakteryzować strukturę administracji publicznej w Polsce; 3) scharakteryzować administrację lokalną oraz centralną; 	<p>A 68.2. <u>Słuchacz potrafi:</u></p> <p>1. stosować przepisy prawa administracyjnego w działalności przedsiębiorstwa;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) porównać różne gałęzie prawa; 2) odróżnić akt administracyjny od aktu normatywnego; 3) określić moc obowiązującą aktu administracyjnego; 4) zidentyfikować rodzaje wadliwości aktu administracyjnego; <p>2. wykorzystywać znajomość struktury administracji państwowej w Polsce do załatwiania spraw przedsiębiorstw</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zidentyfikować i porównać organy administracji w Polsce; 2) zaprezentować schemat administracji w Polsce z uwzględnieniem wszystkich szczebli organizacyjnych; 3) zaprezentować schemat organów administracji rządowej w województwie; 4) porównać zadania i kompetencje wojewody oraz marszałka województwa; 5) odróżnić organy administracji rządowej od organów samorządu terytorialnego; 6) zaprezentować efekty reformy administracyjnej państwa z roku 2001; 7) odróżnić zadania organów naczelných od zadań organów centralnych administracji; 8) określić zadania administracji niezespolonej w województwie. <p>3. dobierać formy organizacyjno-prawne do charakteru działalności gospodarczej</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) rozróżnia formalne wymogi dotyczące wyboru konkretnej

<p>Rola administracji niezespólonej. Zadania wojewody. Rodzaje aktów wewnętrznych administracji. Akty zewnętrzne administracji. Model administracji w Unii Europejskiej. Akty prawne organów ustawodawczych i wykonawczych. Budowa aktu prawnego. Ogłaszanie aktów prawnych. Źródła prawa według Konstytucji. Źródła prawa lokalnego. Prawo stanowione a prawo naturalne i zwyczajowe. Prawa podmiotowe. Budowa normy prawnej. Rodzaje zdarzeń prawnych. Gałęzie prawa. Stosowanie prawa. Wykładnia prawa. Akty normatywne. Formy organizacyjno-prawne przedsiębiorstw. Struktura organizacyjna przedsiębiorstwa w ujęciu prawnym. Wewnętrzne akty prawne regulujące funkcjonowanie przedsiębiorstwa. Administracja publiczna w Polsce.</p>	<p>4) scharakteryzować uprawnienia poszczególnych szczebli administracji państwa (gmina, powiat, województwo, administracja centralna – rządowa); 5) zdefiniować zadania i uprawnienia wójta, prezydenta, starosty oraz wojewody; 6) zdefiniować administrację zespóloną oraz niezespóloną. 4. posługiwać się pojęciami dotyczącymi prawodawstwa regulującego funkcjonowanie administracji państwa 1) scharakteryzować akty zewnętrzne administracji; 2) scharakteryzować akty prawne organów wykonawczych i ustawodawczych; 3) scharakteryzować tryb ogłaszania aktów prawnych; 4) scharakteryzować akty prawne regulujące funkcjonowanie administracji państwa na wszystkich szczeblach; 5) charakteryzować źródła prawa lokalnego; 6) charakteryzować prawo naturalne oraz zwyczajowe; 7) charakteryzować znaczenie Konstytucji w polskim systemie prawnym. 5. posługiwać się pojęciami dotyczącymi wewnętrznych regulacji prawnych przedsiębiorstwa 1) zdefiniować regulamin pracy; 2) zdefiniować regulamin wynagradzania pracowników; 3) zdefiniować strukturę organizacyjną przedsiębiorstwa; 4) zdefiniować elementy składowe zakresu obowiązków pracownika.</p>	<p>formy organizacyjno-prawnej przedsiębiorstwa; 2) wskazuje konsekwencje wyboru konkretnej formy organizacyjno-prawnej przedsiębiorstwa (wybór formy opodatkowania, kapitał początkowy). 4. interpretować wewnętrzne i zewnętrzne akty prawne wydawane przez administrację i regulujące jej funkcjonowanie 1) identyfikować i interpretować akty prawne tworzone przez administrację samorządową; 2) posługiwać się aktami zewnętrznymi podczas wykonywania pracy w organach administracji; 3) ustalać hierarchię aktów prawnych; 4) dokonać analizy poprawności budowy aktu prawnego.</p> <p>KPS <u>Słuchacz potrafi:</u> 1. przestrzegać zasad kultury i etyki; 2. być kreatywnym i konsekwentnym w realizacji zadań; 3. przewidywać skutki podejmowanych działań; 4. być otwartym na zmiany; 5. radzić sobie ze stresem; 6. aktualizować wiedzę i doskonalić umiejętności zawodowe; 7. przestrzegać tajemnicy zawodowej; 8. ponosić odpowiedzialność za podejmowane działania; 9. negocjować warunki porozumień; 10. współpracować w zespole.</p> <p>OMZ <u>Słuchacz potrafi:</u> 1. planować pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań; 2. dobierać osoby do wykonania przydzielonych zadań; 3. kierować wykonaniem</p>
---	--	---

		<p>przydzielonych zadań; 4. oceniać jakość wykonania przydzielonych zadań; 5. wprowadzać rozwiązania techniczne i organizacyjne, wpływające na poprawę warunków i jakość pracy; 6. komunikować się ze współpracownikami; 1) interpretować komunikaty werbalne i niewerbalne; 2) kształtować prawidłowe relacje z pracownikami, kontrahentami i innymi osobami.</p>
<p>334306.M3.JM3. Stosowanie i przestrzeganie przepisów prawa pracy w administracji <u>Treści:</u> Podstawy prawa pracy. Stosunek pracy. Zasady wynagradzania pracowników. Zakres prawa pracy. Prawo pracy a ubezpieczenia społeczne. Przepisy prawa pracy a zatrudnianie pracowników w państwach Unii Europejskiej.</p>	<p>A 68.3. <u>Słuchacz potrafi:</u> 1. posługiwać się pojęciami z zakresu prawa pracy 1) zdefiniować prawo pracy; 2) określić przedmiot i podmiot prawa pracy; 3) scharakteryzować akty prawne regulujące stosowanie prawa pracy; 4) zdefiniować stosunek pracy; 5) scharakteryzować formy powstania stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór); 6) scharakteryzować zasady wynagradzania pracowników. 2. posługiwać się pojęciami z zakresu ubezpieczeń społecznych 1) zdefiniować ubezpieczenie; 2) zdefiniować ubezpieczenie emerytalne; 3) zdefiniować ubezpieczenie rentowe; 4) zdefiniować ubezpieczenie chorobowe; 5) charakteryzować zasady działania i finansowania ubezpieczeń społecznych w Polsce; 6) scharakteryzować zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym i finansowania świadczeń; 7) scharakteryzować obowiązki płatnika składek z tytułu zgłaszania, rozliczania składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne; 8) scharakteryzować zadania Funduszu Pracy i Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych; 3. określać i rozpoznawać przepisy prawa pracy dotyczące nawiązywania stosunku pracy</p>	<p>A 68.3. <u>Słuchacz potrafi:</u> 1. stosować przepisy prawa pracy w działalności przedsiębiorstwa 1) odnajdywać w obowiązującym prawodawstwie przepisy prawa pracy pożądane z punktu widzenia przedsiębiorstwa; 2) sporządzać dokumenty zawierające w swej treści odniesienie do obowiązujących przepisów prawa pracy; 3) sporządzać umowę o pracę; umowę zlecenia oraz umowę o dzieło; 4) porównać umowy o pracę do umów cywilnoprawnych; 5) sporządzić dokument wypowiedzący umowę o pracę wraz z podaniem podstawy prawnej; 6) ustalić okres wypowiedzenia umowy o pracę; 7) obliczyć urlop wypoczynkowy pracownika. 2. obliczać wymiar ubezpieczeń społecznych pracodawcy i pracownika 1) uzupełnić dokumenty wymagane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, związane z zatrudnieniem pracownika; 2) obliczać wymiar składek ubezpieczenia społecznego</p>

	<p>w 5 państwach Unii Europejskiej</p> <p>1) scharakteryzować zapisy dyrektywy Unii Europejskiej nr 91/533 z 14 października 1991 r. w sprawie obowiązku pracodawcy, dotyczącego informowania pracowników o warunkach stosowanych do umowy lub stosunku pracy;</p> <p>2) scharakteryzować zapisy dyrektywy Unii Europejskiej nr 2001/23 z 12 marca 2001 r. w sprawie dostosowania praw państw członkowskich, dotyczących ochrony pracowników w przypadku transferu przedsiębiorstw lub ich części.</p>	<p>(emerytalne, rentowe i chorobowe).</p> <p>3. porównywać i interpretować przepisy prawa dotyczące nawiązywania stosunku pracy w Polsce i Unii Europejskiej.</p> <p>4. porównywać świadczenia z ubezpieczeń społecznych w Polsce oraz w wybranym państwie Unii Europejskiej.</p> <p>5. sporządzać dokumenty związane z zatrudnianiem pracowników</p> <p>1) zaprojektować i prowadzić akta osobowe pracownika;</p> <p>2) opracować plan urlopów w jednostce organizacyjnej;</p> <p>3) opracować kartę ewidencji czasu pracy;</p> <p>4) sporządzić świadectwo pracy.</p> <p>KPS</p> <p><u>Słuchacz potrafi:</u></p> <p>1) przestrzegać zasad kultury i etyki;</p> <p>2) być kreatywnym i konsekwentnym w realizacji zadań;</p> <p>3) przewidywać skutki podejmowanych działań;</p> <p>4) być otwartym na zmiany;</p> <p>5) radzić sobie ze stresem;</p> <p>6) aktualizować wiedzę i doskonalić umiejętności zawodowe;</p> <p>7) przestrzegać tajemnicy zawodowej;</p> <p>8) ponosić odpowiedzialność za podejmowane działania;</p> <p>9) negocjować warunki porozumień;</p> <p>10) współpracować w zespole.</p> <p>OMZ</p> <p><u>Słuchacz potrafi:</u></p> <p>1. planować pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań;</p> <p>2. dobierać osoby do wykonania przydzielonych zadań;</p> <p>3. kierować wykonaniem przydzielonych zadań;</p> <p>4. oceniać jakość wykonania przydzielonych zadań;</p> <p>5. wprowadzać rozwiązania techniczne i organizacyjne,</p>
--	--	--

		<p>wpływające na poprawę warunków i jakość pracy;</p> <p>6. komunikować się ze współpracownikami;</p> <p>1) interpretować komunikaty werbalne i niewerbalne;</p> <p>2) kształtować prawidłowe relacje z pracownikami, kontrahentami i innymi osobami.</p>
--	--	---

Sposób i forma zaliczenia modułu

Moduł (kurs umiejętności zawodowych) **Przygotowywanie dokumentów na podstawie przepisów prawa pracy i prawa cywilnego** kończy się zaliczeniem w formie ustalonej przez podmiot prowadzący kurs. Proponuje się jako warunek zaliczenia uzyskanie co najmniej 50 % punktów możliwych do zdobycia z testu sprawdzającego wiedzę i co najmniej 75 % punktów możliwych do zdobycia z testu sprawdzającego umiejętności praktyczne.

Osoba, która uzyskała zaliczenie, otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu kursu umiejętności zawodowych według wzoru określonego w załączniku nr 2 Rozporządzenia MEN z dnia 11 stycznia 2012 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych.

Wykaz literatury

1. Ablewicz Joanna, Kociołek-Pęksa Anna, Pęksa Władysław, Rucińska-Sech Emilia, Wierzbicki Jarosław: *Podstawy prawa i postępowania administracyjnego*, Wydawnictwo WSiP, 2013, 248 ss.
2. Ablewicz Joanna: *Podstawy prawa pracy i prawa cywilnego. Część 2. Podstawy prawa cywilnego*, Wydawnictwo WSiP, 2013, 264 ss.
3. Boratyński Jacek: *Podstawy prawa pracy i prawa cywilnego. Część 1. Podstawy prawa pracy*, Wydawnictwo WSiP, 2013, 415 ss.
4. Broniewicz Witold, Kunicki Ireneusz, Marciniak Andrzej: *Postępowanie cywilne w zarysie*. Wydawnictwo Wolters Kluwer Polska SA, 2016, 652 ss.
5. Czaputowicz Jacek: *Administracja publiczna*. Wydawnictwo WSiP, Warszawa 2008, 462 ss.
6. Gacka-Asiewicz Aneta: *Prawo i postępowanie administracyjne w pigułce*. Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2016, 256 ss.

7. Hausner Jerzy: *Administracja publiczna*. Wydawnictwo WSiP, Warszawa 2016, 292 ss.
8. Izdebski Hubert: *Samorząd terytorialny. Podstawy ustroju i działalności*. Wydawnictwo LexisNexis 2014, 488 ss.
9. Musiałkiewicz Jacek: *Wybrane zagadnienia z prawa*, Wydawnictwo Ekonomik, 2016, 195 ss.

Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

Zajęcia powinny odbywać się w pracowni techniki biurowej wyposażonej w stanowisko komputerowe dla nauczyciela z dostępem do Internetu, z drukarką sieciową, ze skanerem i z projektorem multimedialnym oraz stanowiska komputerowe (jedno stanowisko dla jednego ucznia), połączone w sieć z dostępem do Internetu i z podłączeniem do drukarki sieciowej, z pakietem programów biurowych oraz specjalistycznymi programami komputerowymi z zakresu ekonomii, prawa i administracji; urządzenia techniki biurowej, w szczególności takie, jak: telefon z automatyczną sekretarką i faksem, skaner, kserokopiarka, dyktafon, niszczarka, bindownica, urządzenia techniki korespondencyjnej do otwierania kopert, składania pism, kopertowania, frankowania, instrukcje obsługi urządzeń, materiały i środki biurowe; druki formularzy i blankietów stosowanych w administracji publicznej, w tym dotyczące zatrudnienia, płac i podatków, zestaw przepisów prawa dotyczących prowadzenia korespondencji oraz prowadzenia działalności produkcyjnej, usługowej i handlowej w formie drukowanej lub elektronicznej; jednolity rzeczowy wykaz akt, instrukcje kancelaryjne, dziennik podawczy, wzory pism i graficznych układów tekstów; podręczniki, słowniki i encyklopedie dotyczące administracji, słowniki języka polskiego oraz języków obcych, których nauczanie jest prowadzone w szkole.

334306.M4: Prowadzenie postępowania administracyjnego.

Proponuje się następujący podział godzin na realizację jednostek modułowych. Podana liczba godzin ma charakter orientacyjny, nauczyciel może wprowadzić zmiany w zależności od potrzeb edukacyjnych uczestników.

Jednostka modułowa	Liczba godzin realizowanych na kursie			
	w formie stacjonarnej		w formie zaocznej (65%)	
	stacjonarnie	w tym on line (25%)	stacjonarnie	w tym on line (25%)
334306.M4.JM1. Wszczywanie procesu postępowania administracyjnego	160	80	104	52
334306.M4.JM2. Organizacja i zarządzanie procesem postępowania administracyjnego	160		104	
Razem	320	80	208	52*

*zaleca się realizację efektów kształcenia dotyczących wiedzy w formie on-line.

Treści nauczania i opis efektów kształcenia

Treści nauczania	Opis efektów kształcenia	
	Wiedza	Umiejętności
<p>334306.M4.JM1. Wszczywanie procesu postępowania administracyjnego <u>Treści:</u> Postępowanie administracyjne. Istota i zasady postępowania administracyjnego. Strony postępowania administracyjnego. Prawa i obowiązki stron postępowania. Akty prawne regulujące postępowanie administracyjne. Wszczywanie postępowania administracyjnego. Dokumenty i terminy w postępowaniu administracyjnym. Decyzja administracyjna.</p>	<p>A.68.1 <u>Słuchacz potrafi:</u> 1. posługiwać się pojęciami z zakresu postępowania administracyjnego 1) zdefiniować postępowanie administracyjne; 2) określić istotę postępowania administracyjnego; 3) scharakteryzować zasady postępowania administracyjnego; 4) scharakteryzować strony postępowania administracyjnego; 5) opisać prawa i obowiązki stron postępowania administracyjnego; 6) scharakteryzować procedurę wszczynania postępowania administracyjnego; 7) scharakteryzować terminy istotne z punktu widzenia postępowania administracyjnego.</p>	<p>A.68.1 <u>Słuchacz potrafi:</u> 1. wszcząć proces postępowania administracyjnego 1) ustalić właściwość organu administracyjnego władnego do przeprowadzenia postępowania administracyjnego; 2) wszcząć postępowanie administracyjne; 3) skutecznie informować strony postępowania o ich prawach i obowiązkach 4) sporządzać dokumenty na każdym etapie postępowania; 5) zabezpieczać i archiwizować dokumenty powstałe w toku postępowania administracyjnego. 2. korzystać z regulacji prawnych opisujących realizację postępowania administracyjnego 1) posługiwać się Kodeksem Postępowanie Administracyjnego w procesach sporządzania dokumentacji towarzyszącej postępowaniu administracyjnemu. 3. rozróżnić, wskazywać różnicę i stosować zasady postępowania administracyjnego 1) stosować w postępowaniu administracyjnym zasady: 1) praworządności, prawdy obiektywnej, pogłębienia zaufania do organów państwa,</p>

		<p>przekonywania, szybkości i prostoty postępowania;</p> <p>2) zaprezentować hipotetyczne sytuacje, w których zastosowanie mogą mieć zasady stosowane w postępowaniu administracyjnym.</p> <p>6) przestrzegać procedur dostarczania decyzji administracyjnych stronom postępowań administracyjnych.</p> <p>KPS</p> <p><u>Słuchacz potrafi:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) przestrzegać zasad kultury i etyki; 2) być kreatywnym i konsekwentnym w realizacji zadań; 3) przewidywać skutki podejmowanych działań; 4) być otwartym na zmiany; 5) radzić sobie ze stresem; 6) aktualizować wiedzę i doskonalić umiejętności zawodowe; 7) przestrzegać tajemnicy zawodowej; 8) ponosić odpowiedzialność za podejmowane działania; 9) negocjować warunki porozumień; 10) współpracować w zespole. <p>OMZ</p> <p><u>Słuchacz potrafi:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. planować pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań; 2. dobierać osoby do wykonania przydzielonych zadań; 3. kierować wykonaniem przydzielonych zadań; 4. oceniać jakość wykonania przydzielonych zadań; 5. wprowadzać rozwiązania techniczne i organizacyjne, wpływające na poprawę warunków i jakość pracy; 6. komunikować się ze współpracownikami; 7. interpretować komunikaty werbalne i niewerbalne. 8. kształtować prawidłowe
--	--	---

		relacje z pracownikami, kontrahentami i innymi osobami.
<p>334306.M4.JM2. organizacja i zarządzanie procesem postępowania administracyjnego</p> <p><u>Treści:</u> Organizacja postępowania administracyjnego. Postępowanie przed sądem administracyjnym. Zawieszenie, wznowienie i umorzenie postępowania administracyjnego. Postępowanie odwoławcze. Środki odwoławcze w postępowaniu administracyjnym. Pisma i dokumenty stosowane w postępowaniu egzekucyjnym. Funkcjonowanie sądów administracyjnych.</p>	<p>1 A.68.1 <u>Słuchacz potrafi:</u> 1. scharakteryzować etapy postępowania administracyjnego; 1) zdefiniować istotę zawieszenia postępowania administracyjnego; 2) zdefiniować istotę wznowienia postępowania administracyjnego; 3) scharakteryzować przypadki, w których możliwe jest umorzenie postępowania administracyjnego; 4) scharakteryzować środki odwoławcze stosowane w postępowaniu administracyjnym; 5) scharakteryzować znaczenie sądów administracyjnych dla prawidłowego przebiegu postępowań administracyjnych;</p>	<p>A.68.1 <u>Słuchacz potrafi:</u> 1. sporządzać dokumentację związaną z organizacją i zarządzaniem procesem postępowania administracyjnego 1) sporządzić roboczą wersję zawiadomienia o wszczęciu postępowania; 2) sporządzić roboczą wersję wezwania do udziału w czynnościach procesowych i złożenia wyjaśnień; 3) dokonać oceny przykładowej decyzji administracyjnej pod kątem jej treści; 4) sporządzić postanowienie o zawieszeniu postępowania; 5) sporządzić decyzję o umorzeniu postępowania; 6) opracować projekt postanowienia i decyzji administracyjnej na każdym etapie sprawy; 7) przygotować odwołanie od decyzji; 8) sporządzić zażalenie na postanowienie; 2. sporządzać dokumentację dotyczącą postępowania egzekucyjnego 1) opracować projekt tytułu wykonawczego; 2) opracować pisma i dokumenty dotyczące egzekucji; 3) opracować harmonogram przeprowadzania postępowania egzekucyjnego; 4) przygotowywać dane finansowe niezbędne do rozpoczęcia postępowania egzekucyjnego; 5) dobrać i zastosować środki egzekucyjne. 3. wdrażać procesy kontroli wydanych decyzji administracyjnych 1) przeprowadzać audyt podjętych i wydanych decyzji administracyjnych;</p>

		<p>2) odpowiadać na zarzuty postawione w odwołaniach wniesionych do wydanych decyzji administracyjnych.</p> <p>KPS</p> <p><u>Słuchacz potrafi:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) przestrzegać zasad kultury i etyki; 2) być kreatywnym i konsekwentnym w realizacji zadań; 3) przewidywać skutki podejmowanych działań; 4) być otwartym na zmiany; 5) radzić sobie ze stresem; 6) aktualizować wiedzę i doskonalić umiejętności zawodowe; 7) przestrzegać tajemnicy zawodowej; 8) ponosić odpowiedzialność za podejmowane działania; 9) negocjować warunki porozumień; 10) współpracować w zespole. <p>OMZ</p> <p><u>Słuchacz potrafi:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. planować pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań; 2. dobierać osoby do wykonania przydzielonych zadań; 3. kierować wykonaniem przydzielonych zadań; 4. oceniać jakość wykonania przydzielonych zadań; 5. wprowadzać rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy; 6. komunikować się ze współpracownikami; 9. interpretować komunikaty werbalne i niewerbalne; 10. kształtować prawidłowe relacje z pracownikami, kontrahentami i innymi osobami.
--	--	--

Sposób i forma zaliczenia modułu

Moduł (kurs umiejętności zawodowych) **Prowadzenie postępowania administracyjnego w działalności gospodarczej** kończy się zaliczeniem w formie ustalonej przez podmiot

prowadzący kurs. Proponuje się jako warunek zaliczenia uzyskanie co najmniej 50 % punktów możliwych do zdobycia z testu sprawdzającego wiedzę i co najmniej 75 % punktów możliwych do zdobycia z testu sprawdzającego umiejętności praktyczne.

Osoba, która uzyskała zaliczenie, otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu kursu umiejętności zawodowych według wzoru określonego w załączniku nr 2 Rozporządzenia MEN z dnia 11 stycznia 2012 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych.

Wykaz literatury

1. Long Jacek: Postępowanie administracyjne i postępowanie przed sądami administracyjnymi. Wydawnictwo LexisNexis 2013, 304 ss.
2. Woś Tadeusz: Postępowanie administracyjne. Wydawnictwo: Wolters Kluwer 2015, 556 ss.
3. Zbrojewska Monika, Legierska Urszula, Bogacz Konrad: Postępowanie administracyjne - podręcznik. Wydawnictwo Ekonomik 2014, 231 ss.

Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

Zajęcia powinny odbywać się w pracowni techniki biurowej, wyposażonej w stanowisko komputerowe dla nauczyciela z dostępem do Internetu, z drukarką sieciową, ze skanerem i z projektorem multimedialnym oraz stanowiska komputerowe (jedno stanowisko dla jednego ucznia), połączone w sieć z dostępem do Internetu i z podłączeniem do drukarki sieciowej, z pakietem programów biurowych oraz specjalistycznymi programami komputerowymi z zakresu ekonomii, prawa i administracji; urządzenia techniki biurowej, w szczególności takie, jak: telefon z automatyczną sekretarką i faksem, skaner, kserokopiarka, dyktafon, niszczarka, bindownica, urządzenia techniki korespondencyjnej do otwierania kopert, składania pism, kopertowania, frankowania, instrukcje obsługi urządzeń, materiały i środki biurowe; druki formularzy i blankietów stosowanych w administracji publicznej, w tym dotyczące zatrudnienia, płac i podatków, zestaw przepisów prawa dotyczących prowadzenia korespondencji w formie drukowanej lub elektronicznej; jednolity rzeczowy wykaz akt, instrukcje kancelaryjne, dziennik podawczy, wzory pism i graficznych

układów tekstów; podręczniki, słowniki i encyklopedie dotyczące administracji, słowniki języka polskiego oraz języków obcych, których nauczanie jest prowadzone w szkole.

334306.M5: Sporządzanie analiz i sprawozdań dotyczących finansów publicznych.

Proponuje się następujący podział godzin na realizację bloków tematycznych. Podana liczba godzin ma charakter orientacyjny, nauczyciel może wprowadzić zmiany w zależności od potrzeb edukacyjnych uczestników.

Jednostka modułowa	Liczba godzin realizowanych na kursie			
	w formie stacjonarnej		w formie zaocznej (65%)	
	stacjonarnie	w tym on line (25%)	stacjonarnie	w tym on line (25%)
Sprawozdawczość finansowa.	110	68	70	44
Analiza finansowa	80		53	
Ocena sytuacji majątkowo-finansowej.	80		53	
Razem	270	68	176	44

*zaleca się realizację efektów kształcenia, dotyczących wiedzy w formie on-line.

Treści nauczania i opis efektów kształcenia

Treści nauczania	Opis efektów kształcenia	
	Wiedza	Umiejętności
334306.M5.JM1. Sprawozdawczość finansowa <u>Treści:</u> Sektor finansów publicznych. Budżet jednostki organizacyjnej. Sprawozdanie finansowe. Budżet państwa.	A.68.1 <u>Słuchacz potrafi:</u> 1. posługiwać się pojęciami z zakresu sprawozdawczości finansowej 1) zdefiniować sektor finansów publicznych; 2) zdefiniować finanse publiczne; 3) scharakteryzować funkcje finansów publicznych; 4) scharakteryzować podmioty tworzące sektor finansów publicznych; 5) zdefiniować procesy składające się na finanse publiczne; 6) scharakteryzować zakres konstytucyjny regulacji spraw finansów publicznych. 2. posługiwać się pojęciami z zakresu budżetu jednostki organizacyjnej 1) zdefiniować budżet państwa; 2) zdefiniować elementy budżetu	A.68.1 <u>Słuchacz potrafi:</u> 1. sporządzać jednostkowe sprawozdanie finansowej 1) ustalać powiązania kont bilansowych i wynikowych pozycjami poszczególnych elementów sprawozdania finansowego; 2) sporządzać roczne sprawozdanie finansowe; 3) przygotować sprawozdanie finansowe do zatwierdzenia i publikacji; 4) archiwizować dokumenty księgowe 5) zabezpieczać dane w księgach rachunkowych prowadzonych z zastosowaniem komputera. BHP <u>Słuchacz potrafi:</u>

	<p>państwa;</p> <p>3) scharakteryzować funkcje budżetu państwa;</p> <p>4) omówić zasady budżetowe;</p> <p>5) omówić procedurę uchwalania budżetu.</p>	<p>7) przestrzegać zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosować przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej.</p> <p>KPS Słuchacz potrafi:</p> <p>1. aktualizować wiedzę i doskonalić umiejętności zawodowe</p> <p>2. przestrzegać tajemnicy zawodowej</p> <p>3. ponosić odpowiedzialność za podejmowane działania.</p>
<p>334306.M5.JM2. Analiza finansowa <u>Treści:</u> Analiza finansowa. Analiza pozioma i pionowa. Analiza wskaźnikowa.</p>	<p>A.68.1 <u>Słuchacz potrafi:</u> 1. identyfikować metody analizy finansowej</p> <p>1) charakteryzować i dobrać odpowiednie do sytuacji metody analizy;</p> <p>2) określać zadania analizy wstępnej w ujęciu statycznym i dynamicznym;</p> <p>3) określać zadania analizy jakościowej i ilościowej</p> <p>4) określać wady i zalety analizy wskaźnikowej,</p> <p>2. dobierać i interpretować wskaźniki analizy finansowej</p> <p>1) dobierać i interpretować wskaźniki do oceny płynności finansowej;</p> <p>2) dobierać i interpretować wskaźniki do oceny wykorzystania majątku;</p> <p>3) dobierać i interpretować wskaźniki do oceny wypłacalności;</p> <p>4) dobierać i interpretować wskaźniki rentowności (zyskowności, stopy zwrotu).</p>	<p>A.68.1 <u>Słuchacz potrafi:</u> 1. identyfikować metody analizy finansowej</p> <p>1) charakteryzować i dobrać odpowiednie do sytuacji metody analizy;</p> <p>2) określać zadania analizy wstępnej w ujęciu statycznym i dynamicznym</p> <p>3) określać zadania analizy jakościowej i ilościowej;</p> <p>4) określać wady i zalety analizy wskaźnikowej.</p> <p>2. obliczać i interpretować wskaźniki analizy finansowej</p> <p>1) obliczać i interpretować wskaźniki płynności finansowej;</p> <p>2) obliczać i interpretować wskaźniki sprawności działania;</p> <p>3) obliczać i interpretować wskaźniki zadłużenia;</p> <p>4) obliczać i interpretować wskaźniki rentowności;</p> <p>obliczać i interpretować wskaźniki wartości rynkowej.</p>
<p>334306.M5.JM3. Ocena sytuacji majątkowo-finansowej <u>Treści:</u> Źródła finansowania majątku. Badanie struktury majątkowo – kapitałowej. Wycena bilansowa.</p>	<p>A.68.1 <u>Słuchacz potrafi:</u></p> <p>1. scharakteryzować źródła finansowania majątku</p> <p>2. scharakteryzować strukturę majątkowo-kapitałową przedsiębiorstwa</p> <p>3. zdefiniować wycenę bilansową</p>	<p>A.68.1 <u>Słuchacz potrafi:</u> 1. oceniać sytuację majątkową i finansową organizacji</p> <p>1) posługiwać się podstawową terminologią z zakresu analizy finansowej;</p> <p>2) zastosować właściwe metody wyceny pozycji bilansowych;</p> <p>3) przeprowadzać analizę danych ujętych w sprawozdaniu finansowym;</p> <p>4) oceniać stan majątkowy i finansowy jednostki</p>

		<p>organizacyjnej;</p> <p>5) przeprowadzać analizę przyczynowo - skutkową zjawisk ekonomicznych;</p> <p>6) prezentować analizę wskaźnikową;</p> <p>7) wykorzystywać informacje pochodzące ze sprawozdawczości finansowej w procesie decyzyjnym.</p>
--	--	---

Sposób i forma zaliczenia modułu

Moduł (kurs umiejętności zawodowych) **Prowadzenie sprawozdawczości finansowej w przedsiębiorstwach i podmiotach publicznych** kończy się zaliczeniem w formie ustalonej przez podmiot prowadzący kurs. Proponuje się, jako warunek zaliczenia, uzyskanie co najmniej 50 % punktów możliwych do zdobycia z testu sprawdzającego wiedzę i co najmniej 75 % punktów możliwych do zdobycia z testu sprawdzającego umiejętności praktyczne.

Osoba, która uzyskała zaliczenie, otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu kursu umiejętności zawodowych według wzoru określonego w załączniku nr 2 Rozporządzenia MEN z dnia 11 stycznia 2012 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych.

Wykaz literatury

1. Borowska Grażyna: *Sprawozdawczość i analiza finansowa*. Wydawnictwo WSiP, Warszawa 2013, 114 ss.
2. Gabrusiewicz Wiktor: *Podstawy analizy finansowej*. Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2007, 280 ss.
3. Padurek Bożena: *Biuro rachunkowe*. Wydawnictwo Bożena Padurek, Wrocław 2015, 286 ss.

Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

Zajęcia powinny odbywać się w pracowni wyposażonej w: stanowisko komputerowe dla nauczyciela z dostępem do Internetu, z drukarką sieciową, ze skanerem i z projektorem multimedialnym oraz stanowiska komputerowe (jedno stanowisko dla jednego ucznia), wszystkie komputery połączone w sieć z dostępem do Internetu i z podłączeniem do drukarki sieciowej, pakiet programów biurowych, pakiety programów do wspomaganie operacji

finansowo-księgowych, sporządzania sprawozdań statystycznych, obsługi zobowiązań wobec ZUS oraz inne programy aktualnie stosowane w pracy technika rachunkowości; druki formularzy stosowanych w prowadzeniu działalności produkcyjnej, usługowej i handlowej, w tym dotyczące zatrudnienia i płac; formularze dokumentów księgowych oraz sprawozdań statystycznych, formularze jednostkowego sprawozdania finansowego; zestaw przepisów prawa dotyczących rachunkowości w formie drukowanej lub elektronicznej, wzorcowy plan kont, podręczniki, literaturę zawodową, słowniki i encyklopedie ekonomiczne, prawne oraz dotyczące rachunkowości.

334306M6: Praktyka zawodowa.

Praktyka zawodowa realizowana w podmiocie zapewniającym rzeczywiste warunki pracy właściwe dla nauczanej kwalifikacji u pracodawcy, w jednostce samorządu terytorialnego w wymiarze 8 tygodni (320 godzin).

Treści nauczania i opis efektów kształcenia

Treści nauczania	Opis efektów kształcenia
	Wiedza i umiejętności
<p>Praktyka zawodowa w urzędzie administracji: Organizacja urzędu administracji. Zadania urzędu administracji. Obsługa klientów w urzędzie. Decyzja administracyjna. Polityka zatrudnienia w urzędzie. System finansowo – księgowy urzędu. Planowanie i analiza w urzędzie.</p> <p>Praktyka zawodowa w przedsiębiorstwie: Organizacja przedsiębiorstwa. Przepisy prawa w działalności przedsiębiorstwa. Umowy cywilnoprawne w działalności przedsiębiorstwa. Kierowanie i zarządzanie przedsiębiorstwem. Polityka zatrudnienia w przedsiębiorstwie. System finansowo – księgowy w przedsiębiorstwie. Planowanie i analiza w działalności przedsiębiorstwa. Zasady organizacji pracy.</p>	<p>Słuchacz posiada wiedzę umożliwiającą:</p> <p>1. Funkcjonowania urzędu administracji</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) charakteryzować zasady organizowania urzędu administracji; 2) wymieniać i charakteryzować zadania realizowane przez poszczególne urzędy w Polsce; 3) opisywać zasady dotyczące obsługi klientów w urzędzie; 4) definiować decyzję administracyjną; 5) charakteryzować politykę zatrudnienia w urzędzie; 6) definiować system finansowo-księgowy urzędu oraz jego elementy składowe; 7) charakteryzować zasady planowania działań realizowanych przez urzędy. <p>2. Funkcjonowanie przedsiębiorstwa</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) charakteryzować zasady organizowania przedsiębiorstwa; 2) charakteryzować zasadnicze dokumenty opisujące i regulujące funkcjonowanie państwa; 3) scharakteryzować umowę cywilnoprawną; 4) zaprezentować informacje jakie musi zawierać umowa cywilnoprawna;

	<ol style="list-style-type: none"> 5) charakteryzować podstawowe zasady dotyczące organizowania i zarządzania przedsiębiorstwem; 6) charakteryzować politykę kadrową przedsiębiorstwa; 7) definiować system finansowo – księgowy przedsiębiorstwa; 8) opisywać zasady dotyczące planowania i analizowania działalności podmiotu gospodarczego; 9) charakteryzować zasady organizacji pracy przedsiębiorstwa.
--	---

Sposób i forma zaliczenia praktyki

Praktyka zawodowa jest dokumentowana zgodnie z regulaminem praktyk zawodowych. Słuchacz powinien otrzymać program praktyki zawodowej, prowadzić dokumentację odbycia praktyki z uwzględnieniem zapisów dotyczących każdego dnia praktyki. Opiekun praktyki zawodowej organizuje mu proces realizacji praktyki i na zakończenie dokonuje oceny w miejscu jej odbywania. Ocena powinna odzwierciedlać jakość prac wykonywanych przez praktykanta, wywiązywać się z powierzonych mu zadań, wykorzystywać zdobytą wiedzę i umiejętności w trakcie odbywania praktyki, ze szczególnym uwzględnieniem etyki zawodowej, pracowitości, punktualności, kultury osobistej i stopnia zaangażowania.

Wykaz literatury

Wewnętrzne instrukcje i zarządzenia obowiązujące w jednostce, w której słuchacz odbywa praktykę zawodową.

Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

Zajęcia powinny odbywać się u pracodawcy. Dla osoby odbywającej praktykę powinno być stworzone stanowisko pracy wyposażone podobnie, jak pracowników wykonujących zadania zawodowe.

7. Sposób i forma zaliczenia kwalifikacyjnego kursu zawodowego A.68 Obsługa klienta w jednostkach administracji

Uczestnik uzyska zaliczenie kwalifikacyjnego kursu zawodowego w zakresie kwalifikacji A.68. Obsługa klienta w jednostkach administracji, wyodrębnionej w zawodzie 334306 technik administracji - w momencie zaliczenia wszystkich obowiązujących modułów i praktyki zawodowej.

Ukończenie kursu umożliwia przystąpienie do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, w zakresie tej kwalifikacji.

8. Załączniki.

Obudowa zajęć prowadzonych on-line - przykład

Temat jednostki modułowej:

M1. Organizacja, prowadzenie i zarządzanie działalnością gospodarczą.

Temat: Przedsiębiorstwo w gospodarce rynkowej

1. Gospodarka rynkowa
2. Rynek

Plik PDF zawierający Informacje:

1. Materiał nauczania podstawowy

Gospodarka to nie pacjent którego można nieustannie operować.

L. Erhard

Po zakończeniu II Wojny Światowej w Polsce powstał ustrój zwany socjalizmem, który oparty był na funkcjonowaniu gospodarki planowanej (centralnie sterowanej), określanej mianem socjalistycznej.

Przywołana gospodarka centralnie sterowana, charakteryzowała się tym, że nie funkcjonował w jej ramach mechanizm rynkowy, który jest odpowiedzialny za kształtowanie cen, a także oddziaływanie na popyt i podaż. W ówczesnym okresie historii mieliśmy w Polsce do czynienia z ręcznym ustalaniem cen (ceny ustalał rząd), a także hiperinflacją, czyli gwałtownym spadkiem wartości pieniądza. Z miesiąca na miesiąc za tę samą pensję nominalną można było nabyć coraz mniej produktów i usług. Istotną kwestią był także niedobór towarów na rynku krajowym, ponieważ cała produkcja była eksportowana do państw Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich (ZSRR). Znamienną cechą gospodarki socjalistycznej były niewielkie rozmiary własności prywatnej w obszarze przedsiębiorczości; większość podmiotów gospodarczych, fabryk, przedsiębiorstw wytwórczych, czy usługowych znalazła się we władaniu państwa. Taki stan rzeczy trwał do roku 1989, kiedy to w Polsce rozpoczęły się zmiany społeczno-ustrojowe, które doprowadziły do obalenia systemu

socjalistycznego, a co za tym idzie także gospodarki centralnie sterowanej. Po tym okresie w Polsce zaczęła obowiązywać gospodarka rynkowa, której zasadniczą cechą jest to, że zarówno ceny, jak i rozmiar i charakter wytwarzanych produktów, czy usług są ustalane przez mechanizm rynkowy określany mianem *niewidzialnej ręki rynku*. Cechą gospodarki rynkowej jest istnienie rynku, swobody w podejmowaniu działalności gospodarczej, a także nadwyżek produkcyjnych w wielu branżach i segmentach rynku. Oczywiście zmiany, które miały miejsce w Polsce, były związane z ogromnymi kosztami społecznymi; Plany Balcerowicza, zmiany w strukturze gospodarki (bezrobocie strukturalne), a także brak pomocy socjalnej ze strony państwa, doprowadziły do ubóstwa znacznej części społeczeństwa, które zostało wykluczone z rynku pracy i w pewnym stopniu społeczeństwa. Czy zmiany ustrojowe i transformację gospodarczą można było przeprowadzić w sposób mniej odczuwalny dla społeczeństwa? Na to pytanie w najbliższym czasie odpowie historia.

Cechą gospodarki rynkowej, czyli takiej, która obecnie występuje w Polsce i wszystkich państwach Unii Europejskiej jest istnienie rynku, rozumianego jako instytucja która umożliwia realizację procesów wymiany handlowej .

Rynek to zbiór relacji zachodzących pomiędzy jednostkami, uczestniczącymi w transakcjach kupna-sprzedaży (wymiany). Poprzez uczestników rynku rozumie się sprzedawców reprezentujących stronę podażową oraz nabywców, będących reprezentantami strony popytowej. Czynnikiem determinującym funkcjonowanie rynku jest występowanie wzajemnych relacji pomiędzy stroną popytową i podażową.¹

Tak zdefiniowany rynek charakteryzuje się pewnymi cechami, spośród których najważniejszymi są: nieograniczona ilość kupujących i sprzedających, jednorodność oferowanych towarów pod względem cech fizycznych i użyteczności, bliski kontakt

---

¹ Ślusarczyk S., Ślusarczyk B. 2011. Podstawy mikro- i makroekonomii. Wyd. Politechnika Lubelska, s. 47.

uczestników rynku, a także brak dyskryminacji kupujących i sprzedających, którzy nie są w żaden sposób ograniczeni w swych decyzjach handlowych.²

Oprócz cech wyróżniających rynek należy przywołać jego zasadnicze funkcje tj.:

- funkcja informacyjna;
- funkcja równowagi;
- funkcja akceptacji towarów i usług;
- funkcja alokacyjna.

Pierwsza, funkcja informacyjna, polega na dostarczaniu przez rynek informacji jego uczestnikom, a zatem kupującym i sprzedającym. Informacja rynkowa pozwala kształtować popyt nabywców i podaż sprzedających. Funkcja równowagi, występująca jako druga, sprowadza się do zrównywania ze sobą wielkości i struktury popytu oraz podaży, a także ceny. Funkcja trzecia, określana mianem funkcji akceptacji towarów i usług, polega na tym, że rynek pewne nowe innowacyjne towary akceptuje i obraca nimi, a inne muszą zostać w skutek braku akceptacji przez stronę popytową z niego wycofane – po prostu nie znajdują nabywców. Ostatnia funkcja – alokacyjna - polega na tym, że w obszarze rynku dokonuje się podział zasobów (ziemia, praca, kapitał) pomiędzy te rozwiązania, które są najbardziej uzasadnione ekonomicznie; taki podział zasobów nazywany jest procesem alokacji.

Dokonując różnicowania rynków autorzy niniejszego podręcznika opierają się o cztery kryteria, do których należy zaliczyć zakres przestrzenny transakcji, kryterium przedmiotu wymiany, zakres relacji popytu i podaży oraz kryterium swobody działania przedsiębiorstw na rynku.

W oparciu o kryterium pierwsze (przestrzenność rynku) wyróżnia się rynek światowy, międzynarodowy, zagraniczny, krajowy, regionalny i lokalny. Uwzględniając przedmiot wymiany, rynek dzieli się na rynek dóbr i usług konsumpcyjnych oraz rynek czynników produkcji. Rynek sprzedawcy i odbiorcy to rodzaje rynków w myśl kryterium zakresu relacji popytu i podaży. W zależności od kryterium swobody działania na rynku wyróżnić należy rynek wolny i regulowany.

---

² Begg D. 2007: Mikroekonomia. Wyd. PWE, Warszawa, s. 77 – 98.

Podsumowując lekcję odwołajmy się do procesu gospodarowania, a konkretnie do jego celów, które dzielą się na ekonomiczne i społeczne. Ekonomiczne cele gospodarowania obejmują przede wszystkim zmierzanie do uzyskiwania najlepszych wyników ekonomicznych z prowadzonej działalności gospodarczej; jest to możliwe poprzez zdobywanie nowych rynków zbytu (eksport wyrobów) i nieustanne umacnianie swojej pozycji rynkowej, które wiąże się z podnoszeniem wartości rynkowej firmy, a także konkurencyjności prowadzonego podmiotu gospodarczego. W obszarze społecznych celów gospodarowania chodzi o utrzymanie pomyślnych relacji z załogą pracowniczą a także kontrahentami. Nie należy zapominać o przestrzeganiu praw zatrudnianych pracowników, dbaniu o interesy lokalnej społeczności, czy ochronę środowiska przyrodniczego.

2. Materiał nauczania uzupełniający

Przekierowanie na portale ekonomiczne zawierające rozszerzenie realizowanej tematyki.

np.

- a) Klasyfikacja rynków [w] Borowiec M. i in.: Przedsiębiorczość w praktyce – podręcznik dla szkół ponadgimnazjalnych do podstaw przedsiębiorczości i ekonomii w praktyce, Poznań 2014 (online)

<http://www.podrecznik.edugate.pl/2-funkcjonowanie-gospodarki-rynkowej/2-3-rynek-i-jego-funkcje-w-gospodarce/>

- b) Klasyfikacja rynków [w] EiT Centrum Ekonomia i Technika. Warszawskie Centrum Ekonomii i Techniki, Warszawa (2016)

<http://www.eit-centrum.waw.pl/rodzaje-ryнку-kryteria-i-podział-ryнку/>

3. Samoewaluacja (zadania i ćwiczenia interaktywne sprawdzające przyswojoną wiedzę)

A) Zadania sprawdzające

1. Na podstawie materiałów źródłowych wskaż 4 cechy gospodarki rynkowej oraz centralnie-planowanej.

GOSPODARKA WOLNORYNKOWA	GOSPODARKA CENTRALNIE-PLANOWANA
—	—
—	—
—	—

2. Na podstawie zasobów biblioteki oraz Internetu wymień pięć celów gospodarowania w branży rolno-spożywczej.

1	
2	
3	
4	
5	

3. Na podstawie materiałów źródłowych oraz Internetu wymień pięć rodzajów rynku oraz odpowiedz na pytanie: czy musi on mieć wymiar przestrzenny?

1	
2	
3	
4	
5	

.....

.....

.....

.....

.....

B) Test

Pytanie 1.

W latach 1945-1989 w Polsce funkcjonował system gospodarczy określany mianem:

- a) gospodarki wolnorynkowej
- b) gospodarki centralnie – planowanej

c) gospodarki innowacyjnej

Pytanie 2.

Zjawisko hiperinflacji polega na:

- a) gwałtownym wzroście wartości pieniądza
- b) gwałtownym spadku wartości pieniądza
- c) długotrwałym utrzymywaniu się niezmienną wartości pieniądza

Pytanie 3.

W systemie gospodarki centralnie – planowanej dominującą formą własności była:

- a) własność prywatna
- b) własność państwowa
- c) własność podmiotów zagranicznych

Pytanie 4.

W systemie gospodarki rynkowej (wolnorynkowej) ceny ustalane są poprzez:

- a) wzajemne relacje pomiędzy popytem i podażą
- b) państwo rozumiane jako rząd
- c) Narodowy Bank Polski

Pytanie 5.

Uwzględniając przedmiot wymiany rynek dzieli się na:

- a) pierwotny i wtórny
- b) dóbr i usług konsumpcyjnych oraz czynników produkcji
- c) wolny i regulowany

Pytanie 6.

Cele procesu gospodarowania dzielą się na:

- a) pierwotne i wtórne
- b) wewnętrzne i zewnętrzne
- c) ekonomiczne i społeczne

Literatura

1. Adamowicz E. i in. 2003: *Ekonomia bez tajemnic*, cz. 1, Wyd. WSiP, Warszawa, s. 79.
2. Begg D. 2007: *Mikroekonomia*. Wyd. PWE, Warszawa, s. 77 – 98.
3. Gawęł A. 2007: *Ekonomiczne determinanty przedsiębiorczości*, Wydawnictwo AE, Poznań, s. 15.
4. Nojszewska E. 1995: *Podstawy ekonomii*. Wyd. WSiP, Warszawa, s. 31.

5. Piecuch T. 2013: Przedsiębiorczość. Podstawy teoretyczne. Wyd. C.H. Beck, s. 15.
6. Ślusarczyk S., Ślusarczyk B. 2011. Podstawy mikro- i makroekonomii. Wyd. Politechnika Lubelska, s. 47.

Test sprawdzający

Test składający się z 5 pytań jednokrotnego wyboru. Limit czasu 5 minut.

Pytanie 1.

Obecnie w Polsce występuje system gospodarczy określany mianem:

- a) gospodarki centralnie – sterowanej
- b) gospodarki wolnorynkowej
- c) gospodarki przestrzennej

Pytanie 2.

W zależności od kryterium swobody działania rynek dzieli się na:

- a) regionalny i lokalny
- b) wolny i regulowany
- c) pierwotny i wtórny

Pytanie 3.

Hiperinflacja jest przeciwieństwem inflacji:

- a) prawda
- b) fałsz
- c) żadna odpowiedź nie jest prawidłowa

Pytanie 4.

Funkcja alokacyjna rynku polega na tym, że w obszarze rynku:

- a) dokonuje się podział zasobów
- b) zasoby występujące na rynku są nieograniczone
- c) żadna odpowiedź nie jest prawidłowa

Pytanie 5.

Transformacja ustrojowa miała miejsce w Polsce na przełomie lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych XX wieku i polegała na:

- a) przejściu z systemu gospodarki centralnie – planowanej (sterowanej) do gospodarki rynkowej
- b) przejściu z systemu gospodarki rynkowej do gospodarki centralnie – planowanej
- c) żadna z odpowiedzi nie jest prawidłowa

Podstawa programowa kwalifikacyjnego kursu zawodowego A.68 Obsługa klienta w jednostkach administracji właściwa dla kształcenia w zawodzie 334306 technik administracji.

1. OGÓLNE CELE I ZADANIA KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO

Celem kształcenia zawodowego jest przygotowanie uczących się do życia w warunkach współczesnego świata, wykonywania pracy zawodowej i aktywnego funkcjonowania na zmieniającym się rynku pracy.

Zadania szkoły i innych podmiotów prowadzących kształcenie zawodowe oraz sposób ich realizacji są uwarunkowane zmianami, zachodzącymi w otoczeniu gospodarczo-społecznym, na które wpływają w szczególności: idea gospodarki opartej na wiedzy, globalizacja procesów gospodarczych i społecznych, rosnący udział handlu międzynarodowego, mobilność geograficzna i zawodowa, nowe techniki i technologie, a także wzrost oczekiwań pracodawców w zakresie poziomu wiedzy i umiejętności pracowników.

W procesie kształcenia zawodowego ważne jest integrowanie i korelowanie kształcenia ogólnego i zawodowego, w tym doskonalenie kompetencji kluczowych nabytych w procesie kształcenia ogólnego, z uwzględnieniem niższych etapów edukacyjnych. Odpowiedni poziom wiedzy ogólnej powiązanej z wiedzą zawodową, przyczyni się do podniesienia poziomu umiejętności zawodowych absolwentów szkół kształcących w zawodach, a tym samym zapewni im możliwość sprostania wyzwaniom zmieniającego się rynku pracy.

W procesie kształcenia zawodowego są podejmowane działania wspomagające rozwój każdego uczącego się, stosownie do jego potrzeb i możliwości, ze szczególnym uwzględnieniem indywidualnych ścieżek edukacji i kariery, możliwości podnoszenia poziomu

wykształcenia i kwalifikacji zawodowych oraz zapobiegania przedwczesnemu kończeniu nauki.

Elastycznemu reagowaniu systemu kształcenia zawodowego na potrzeby rynku pracy, jego otwartości na uczenie się przez całe życie oraz mobilności edukacyjnej i zawodowej absolwentów ma służyć wyodrębnienie kwalifikacji w ramach poszczególnych zawodów wpisanych do klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego.

2. EFEKTY KSZTAŁCENIA

2.1. EFEKTY KSZTAŁCENIA WSPÓLNE DLA WSZYSTKICH ZAWODÓW

Do wykonywania wyżej wymienionych zadań zawodowych niezbędne jest osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, na które składają się:

(BHP). Bezpieczeństwo i higiena pracy

Słuchacz:

- 1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią;
- 2) rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska w Polsce;
- 3) określa prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy;
- 4) przewiduje zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka oraz mienia i środowiska związane z wykonywaniem zadań zawodowych;
- 5) określa zagrożenia związane z występowaniem szkodliwych czynników w środowisku pracy;
- 6) określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka;
- 7) organizuje stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;
- 8) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych;

- 9) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosuje przepisy prawa, dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;
- 10) udziela pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach przy pracy oraz w stanach zagrożenia zdrowia i życia.

(PDG). Podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej

Słuchacz:

- 1) stosuje pojęcia z obszaru funkcjonowania gospodarki rynkowej;
- 2) stosuje przepisy prawa pracy, przepisy prawa dotyczące ochrony danych osobowych oraz przepisy prawa podatkowego i prawa autorskiego;
- 3) stosuje przepisy prawa dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej;
- 4) rozróżnia przedsiębiorstwa i instytucje, występujące w branży i powiązania między nimi;
- 5) analizuje działania prowadzone przez przedsiębiorstwa funkcjonujące w branży;
- 6) inicjuje wspólne przedsięwzięcia z różnymi przedsiębiorstwami z branży;
- 7) przygotowuje dokumentację niezbędną do uruchomienia i prowadzenia działalności gospodarczej;
- 8) prowadzi korespondencję związaną z prowadzeniem działalności gospodarczej;
- 9) obsługuje urządzenia biurowe oraz stosuje programy komputerowe wspomagające prowadzenie działalności gospodarczej;
- 10) planuje i podejmuje działania marketingowe prowadzonej działalności gospodarczej;
- 11) optymalizuje koszty i przychody prowadzonej działalności gospodarczej.

(JOZ). Język obcy ukierunkowany zawodowo

Słuchacz:

- 1) posługuje się zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającą realizację zadań zawodowych;
- 2) analizuje i interpretuje wypowiedzi i teksty dotyczące wykonywania typowych czynności zawodowych artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka;
- 3) formułuje krótkie i zrozumiałe wypowiedzi oraz teksty pisemne, umożliwiające komunikowanie się w środowisku pracy;

4) korzysta z obcojęzycznych źródeł informacji.

(KPS). Kompetencje personalne i społeczne

Słuchacz:

- 1) przestrzega zasad kultury i etyki;
- 2) jest kreatywny i konsekwentny w realizacji zadań;
- 3) przewiduje skutki podejmowanych działań;
- 4) jest otwarty na zmiany;
- 5) potrafi radzić sobie ze stresem;
- 6) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe;
- 7) przestrzega tajemnicy zawodowej;
- 8) potrafi ponosić odpowiedzialność za podejmowane działania;
- 9) potrafi negocjować warunki porozumień;
- 10) współpracuje w zespole.

(OMZ). Organizacja pracy małych zespołów (wyłącznie dla zawodów nauczanych na poziomie technika)

Słuchacz:

- 1) planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań;
- 2) dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań;
- 3) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań;
- 4) ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań;
- 5) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne, wpływające na poprawę warunków i jakość pracy;
- 6) komunikuje się ze współpracownikami.

2.2. EFEKTY KSZTAŁCENIA WSPÓLNE DLA WSZYSTKICH ZAWODÓW W RAMACH OBSZARU ADMINISTRACYJNO-USŁUGOWEGO, STANOWIĄCEGO PODBUDOWĘ DO KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE LUB GRUPIE ZAWODÓW

PKZ (A.m) Umiejętności stanowiące podbudowę do kształcenia w zawodach: technik spedytor, technik logistyk, technik ekonomista, technik rachunkowości, technik administracji, technik handlowiec, technik księgarstwa

Słuchacz:

- 1) posługuje się pojęciami z zakresu mikroekonomii i makroekonomii;
- 2) korzysta z programów komputerowych w pracy biurowej;
- 3) przygotowuje standardowe formy korespondencji służbowej;
- 4) wykonuje prace związane z przygotowaniem spotkań służbowych;
- 5) stosuje przepisy prawa dotyczące tajemnicy służbowej oraz ochrony danych osobowych;
- 6) obsługuje sprzęt i urządzenia techniki biurowej;
- 7) przechowuje dokumenty;
- 8) dokonuje selekcji danych statystycznych pod kątem ich przydatności analitycznej i decyzyjnej;
- 9) rozróżnia rodzaje badań statystycznych oraz określa ich przydatność;
- 10) gromadzi informacje o badanej zbiorowości;
- 11) rozróżnia, oblicza i interpretuje podstawowe miary statystyczne;
- 12) przeprowadza analizę statystyczną badanego zjawiska;
- 13) opracowuje i prezentuje dane statystyczne i wyniki badań;
- 14) stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań.

2.3. EFEKTY KSZTAŁCENIA WŁAŚCIWE DLA KWALIFIKACJI

A.68. Obsługa klienta w jednostkach administracji

1. Przygotowywanie dokumentów na podstawie przepisów prawa pracy i prawa cywilnego

Słuchacz:

- 1) rozróżnia prawne formy działania jednostek administracji publicznej;
- 2) rozpoznaje strukturę organizacyjną jednostek administracji publicznej;
- 3) rozpoznaje zadania administracji na określonym szczeblu;
- 4) korzysta z aktów prawnych oraz instrukcji i regulaminów wewnętrznych podczas wykonywania pracy w organach administracji publicznej;

- 5) promuje nowoczesny model administracji publicznej;
- 6) rozróżnia rodzaje aktów normatywnych, ich hierarchię i tryb ogłoszenia;
- 7) korzysta z różnych źródeł prawa oraz form prawotwórczej działalności państwa;
- 8) rozróżnia cechy osoby fizycznej i osoby prawnej;
- 9) ocenia skutki niezachowania ustalonych terminów oraz przypisanej formy czynności prawnej;
- 10) określa rodzaje odpowiedzialności cywilnej;
- 11) stosuje zasady dotyczące stosunku zobowiązaniowego;
- 12) sporządza umowy cywilnoprawne;
- 13) sporządza dokumenty wynikające ze stosunku pracy;
- 14) wyjaśnia przypadki dyskryminacji, mobbingu i molestowania, występujące w jednostce administracji;
- 15) określa zakres prawa pracy i ubezpieczeń społecznych;
- 16) stosuje przepisy prawa dotyczące zatrudnienia w państwach Unii Europejskiej.

2. Prowadzenie postępowania administracyjnego

Słuchacz:

- 1) przestrzega zasad postępowania administracyjnego;
- 2) wszczyna postępowanie administracyjne;
- 3) ustala właściwość organu administracyjnego;
- 4) informuje strony postępowania o ich prawach i obowiązkach;
- 5) wyjaśnia okoliczności istotne dla prowadzonego postępowania;
- 6) podejmuje czynności skłaniające strony do zawarcia ugody;
- 7) prowadzi rozprawę administracyjną;
- 8) sporządza dokumenty na każdym etapie postępowania;
- 9) sporządza projekty postanowień i decyzji administracyjnych zgodnie z Kodeksem postępowania administracyjnego;
- 10) pośredniczy w przekazywaniu środków odwoławczych od postanowień i decyzji organu administracyjnego;

- 11) wznawia w uzasadnionych przypadkach postępowanie zakończone ostateczną decyzją administracyjną;
- 12) wszczyna egzekucję dotyczącą aktu administracyjnego;
- 13) rozpatruje skargi i wnioski obywateli;
- 14) stosuje orzecznictwo Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego, Trybunału Konstytucyjnego.

3. Sporządzanie analiz i sprawozdań dotyczących finansów publicznych

Słuchacz:

- 1) określa formy organizacyjno-prawne sektora finansów publicznych;
- 2) analizuje budżet jednostki organizacyjnej;
- 3) charakteryzuje dochody i wydatki budżetu państwa oraz jednostki samorządu terytorialnego;
- 4) sporządza sprawozdanie finansowe w podstawowym zakresie;
- 5) sporządza typowe sprawozdanie budżetowe.

3. WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE, W KTÓREGO RAMACH ZOSTAŁA WYODRĘBNIONA KWALIFIKACJA

Szkoła podejmująca kształcenie w zawodzie technik administracji powinna posiadać następujące pomieszczenie dydaktyczne:

- a) pracownię techniki biurowej wyposażoną w: stanowisko komputerowe dla nauczyciela z dostępem do Internetu, z drukarką sieciową, ze skanerem i z projektorem multimedialnym oraz stanowiska komputerowe (jedno stanowisko dla jednego ucznia) połączone w sieć z dostępem do Internetu i z podłączeniem do drukarki sieciowej, z pakietem programów biurowych oraz specjalistycznymi programami komputerowymi z zakresu ekonomii, prawa i administracji; urządzenia techniki biurowej, w szczególności takie, jak: telefon z automatyczną sekretarką i faksem, skaner, kserokopiarka, dyktafon, niszczarka, bindownica, urządzenia techniki korespondencyjnej do otwierania kopert, składania pism, kopertowania, frankowania, instrukcje obsługi urządzeń, materiały i środki biurowe; druki formularzy i blankietów stosowanych w administracji publicznej,

w tym dotyczące zatrudnienia, płac i podatków, zestaw przepisów prawa dotyczących prowadzenia korespondencji oraz prowadzenia działalności produkcyjnej, usługowej i handlowej w formie drukowanej lub elektronicznej; jednolity rzeczowy wykaz akt, instrukcje kancelaryjne, dziennik podawczy, wzory pism i graficznych układów tekstów; podręczniki, słowniki i encyklopedie dotyczące administracji, słowniki języka polskiego oraz języków obcych, których nauczanie jest prowadzone w szkole.

Kształcenie praktyczne może odbywać się w: pracowniach szkolnych, urządach administracji publicznej rządowej i samorządowej oraz podmiotach, stanowiących potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów szkół kształcących w zawodzie.

Szkoła organizuje praktyki zawodowe w podmiocie zapewniającym rzeczywiste warunki pracy właściwe dla nauczanego zawodu w wymiarze 8 tygodni (320 godzin).

4. MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO

Efekty kształcenia wspólne dla wszystkich zawodów oraz efekty kształcenia wspólne dla zawodów w ramach obszaru administracyjno-usługowego, stanowiące podbudowę do kształcenia w zawodzie lub grupie zawodów	280 godz.
A.68. Obsługa klienta w jednostkach administracji	910 godz.

5. Możliwości uzyskania dodatkowych kwalifikacji w zawodach w ramach obszaru kształcenia określonego w kwalifikacji zawodów szkolnictwa zawodowego

Absolwent kursu kształcącego w kwalifikacji A.68 Obsługa klienta w jednostkach administracji po jej potwierdzeniu egzaminem zewnętrznym może uzyskać dyplom potwierdzający kwalifikacje w zawodzie technik administracji, pod warunkiem, że posiada wykształcenie średnie.